

ΠΣΠΘάκια

- Επικαιρότητα
- Ρεπορτάζ και έρευνες
- Συνεντεύξεις
- Λογοτεχνικό αφιέρωμα
- Προτάσεις για βιβλία και ταινίες

Ενεργοί πολίτες:
Από το σχολείο
στην κοινωνία
Από την τάξη στη
δράση!

Editorial: Δεν είσαι απλώς το μέλλον. Είσαι το τώρα.

Στις σελίδες που «σκορλάρετε» ή ξεφυλλίζετε δεν θα βρείτε απλώς τα σχολικά μας νέα. Θα βρείτε τον κόσμο μας, με τις ρωγμές του, τις προκλήσεις του, αλλά και τις προοπτικές του.

Συχνά ακούμε ότι είμαστε το «μέλλον» αυτού του πλανήτη. Όμως, η αλήθεια είναι πιο επείγουσα: Είμαστε το παρόν του. Κάθε φορά που επιλέγουμε ένα ρούχο ή ένα προϊόν από το ράφι, κάθε φορά που φιλτράρουμε μια είδηση στο κινητό μας ή αναρωτιόμαστε για το ενεργειακό αποτύπωμα της τεχνολογίας που χρησιμοποιούμε, ασκούμε το πιο σημαντικό μας δικαίωμα, το δικαίωμα του ενεργού πολίτη. Ο ενεργός πολίτης δεν γεννιέται στις κάλπες στα 18. Γεννιέται στους διαδρόμους του σχολείου, όταν διεκδικεί την προσβασιμότητα, όταν προστατεύει την πολιτιστική του κληρονομιά, όταν αντιλαμβάνεται τα επείγοντα περιβαλλοντικά ζητήματα της γενιάς του.

Σε αυτό το τεύχος, η δημοσιογραφική μας ομάδα «βούτηξε» στα βαθιά. Μελέτησε, αποδελτίωσε ειδήσεις, έκρινε πηγές, ερεύνησε στο πεδίο, συνομίλησε με ανθρώπους της κοινότητας. Ο στόχος μας; Να σταματήσουμε να είμαστε παθητικοί καταναλωτές πληροφοριών και προϊόντων. Να γίνουμε οι «αρχιτέκτονες» μιας κοινωνίας που μας χωράει όλους, ανθρώπους και φύση. Διαβάστε, προβληματιστείτε και, κυρίως, δράστε. Ο κόσμος δεν αλλάζει από αυτούς που ξέρουν τα πάντα, αλλά από αυτούς που αποφασίζουν να κάνουν έστω και το ελάχιστο.

Η Συντακτική Ομάδα

Συντακτική Ομάδα Ομίλου:

Ακριτίδου Παυλίνα
Ζδούμπας Ιωάννης Ρωμανός
Θεοδωρίδης Νίκος
Κολτσάκη Κυβέλη
Κοφίνη Μάιρα
Μάντσε Νικόλας
Μαριά Βασιλική
Μπούκη Ελίζα
Μωραϊτίδου Δήμητρα
Νασίκα Ελένη
Reed Άλκης
Τερζίδης Δημήτρης
Τερζοπούλου Μαρία
Χαλιαμπάλια Ζωή

Συντονίστρια Εκπαιδευτικός:
Κάλτσου Στέλλα Μαρία

Ευχαριστούμε θερμά για τον σχεδιασμό του εξώφυλλου και του εσωτερικού τεύχους τις μαθήτριες του Β1 γυμνασίου: Κουλούρη Οφιλία και Κυραλέου Χριστίνα

Περιεχόμενα

1. Η Πρώτη Ματιά

- 02 Editorial: «Δεν είσαι απλώς το μέλλον. Είσαι το τώρα.»
- 03 The World Pulse: Top 10 επικαιρότητας
- 04 Top 5: Το Σχολείο μας σε... «Mission Impossible»

2. Ο Κόσμος μας σε Κρίση: Έρευνες & Ρεπορτάζ

- 05 Άδεια Πιάτα, Γεμάτοι Δρόμοι:
Η Επισιτιστική Κρίση και οι Διαμαρτυρίες των Αγροτών
- 06 Ανταπόκριση από τα μπλόκα
- 07 Το κρυφό κόστος της Τεχνητής Νοημοσύνης
- 08 Tutorial: 5 βήματα για τον ενεργό πολίτη
- 09 Fake News: Τα Ψέματα της Καθημερινότητας
- 10 Κοινωνικό Πείραμα: Εσύ θα την «πατούσες»;
- 10 Έρευνα: Είμαστε «θωρακισμένοι» απέναντι στα Fake News;
- 12 Fast Fashion: Τα χρειαζόμαστε όντως όλα αυτά;
- 13 Φωτο-ιστορίες

3. Κοινωνία & Πολιτισμός: Βίωμα & Τέχνη

- 14 Προσβασιμότητα για Όλους: Δικαίωμα, Όχι Παροχή
- 15 Συνέντευξη με έναν Δάσκαλο που «Βλέπει» με τη...Μουσική
- 16 Ρεπορτάζ Δρόμου: «Προσβάσιμη Γειτονιά»;
- 17 Προσκοπισμός: ένα σχολείο ενεργών πολιτών
- 17 Συνέντευξη: Μία εσωτερική ματιά στην προσκοπική ζωή
- 19 Λογοτεχνικό Αφιέρωμα: "Το δυστοπικό μας μέλλον"
- 21 The Reviewer: Κριτικές βιβλίων, ταινιών και θεατρικής παράστασης
- 24 Tools & Fun: Παιχνίδια βασισμένα στη θεματολογία του τεύχους

The World Pulse: Top 10 παγκόσμιας και ελληνικής επικαιρότητας

ΜΙΑ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΑΤΙΑ ΣΕ ΟΣΑ ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Σε ένα περιοδικό αφιερωμένο στον Ενεργό Πολίτη, η επικαιρότητα δεν είναι απλώς μια λίστα από δυσάρεστα ή εντυπωσιακά γεγονότα. Είναι ο χάρτης των προκλήσεων που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε. Την ίδια στιγμή, η ελληνική πραγματικότητα του τελευταίου διμήνου μας υπενθυμίζει ότι η ιδιότητα του πολίτη δοκιμάζεται στα δύσκολα.

Χρονολόγιο Κρίσεων & Εξελίξεων στην Ελλάδα

- 1. Συμπλοκή ανηλίκων (5/1):** Δολοφονήκε στις Σέρρες 17χρονος μαθητής από συνομιλικό του ύστερα από ξυλοδαρμό. Το συμβάν ανοίγει και πάλι το θέμα της βίας μεταξύ ανηλίκων.
- 2. Βιολάντα: Μαύρος Καπνός (26/1):** Ισχυρή έκρηξη σημειώθηκε στο εργοστάσιο μπισκοτοβιομηχανίας «Βιολάντα» στα Τρίκαλα, η οποία οδήγησε στον θάνατο πέντε γυναικών εργαζομένων κατά τη διάρκεια της νυχτερινής βάρδιας. Το δυστύχημα άνοιξε ξανά τη συζήτηση για τα ελλiptή μέτρα ασφαλείας σε παραγωγικές μονάδες.
- 3. Το «Μαύρο» Ταξίδι των Οπαδών (27/1):** Τροχαίο δυστύχημα σημειώθηκε στην Τιμισοάρα της Ρουμανίας με μικρό λεωφορείο οπαδών του ΠΑΟΚ που τους μετέφερε από την Ελλάδα στη Λυών της Γαλλίας για ευρωπαϊκό αγώνα και συγκρούστηκε μετωπικά με νταλικά. Έχασαν τη ζωή τους 7 άτομα.
- 4. Η Ιστορία Επιστρέφει- Οι Φωτογραφίες της Καισαριανής (15/2):** Σε δημοπρασία στο διαδίκτυο βρέθηκαν σπάνια, ανέκδοτα φωτογραφικά ντοκουμέντα από την εκτέλεση των 200 αγωνιστών στην Καισαριανή από τους ναζί την Πρωτομαγιά του 1944. Οι φωτογραφίες υπενθυμίζουν ότι η μνήμη είναι πράξη αντίστασης.
- 5. Εμπλοκή της Ελλάδας στον πόλεμο; (3/3):** Η Ελλάδα έστειλε φρεγάτα για την προστασία της Κυπριακής ΑΟΖ, καθώς η ένταση στην Ανατολική Μεσόγειο κορυφώνεται.

Χρονολόγιο Κρίσεων & Εξελίξεων στον κόσμο

- 1. Βενεζουέλα (3/1): Στρατιωτική επίθεση:** Οι ΗΠΑ εξαπέλυσαν επιχείρηση επικαλούμενες την αποκατάσταση της δημοκρατίας και την καταπολέμηση του ναρκεμπορίου. Κατά τη διάρκεια της, ο πρόεδρος της Βενεζουέλας, Ν. Μαδούρο συνελήφθη και μεταφέρθηκε στις ΗΠΑ για να δικαστεί. Η επέμβαση προκάλεσε άμεση αστάθεια και διεθνείς αντιδράσεις.
- 2. ΗΠΑ: Σκάνδαλο Epstein (30/1):** Το αμερικανικό Κογκρέσο έδωσε στη δημοσιότητα 3.000.000 σελίδες που σχετίζονται με την υπόθεση του Τζ. Έπσταϊν (καταδικασμένου για σεξουαλικά εγκλήματα), μεταξύ άλλων αποσπάσματα της αλληλογραφίας του, που εμπλέκουν κορυφαία ονόματα της παγκόσμιας ελίτ.
- 3. Κούβα: Ολικός αποκλεισμός (17/2):** Οι ΗΠΑ επέβαλαν πλήρες εμπάργκο κόβοντας ακόμη και την ψηφιακή πρόσβαση στο νησί. Η Κούβα απομονώθηκε πλήρως, πυροδοτώντας μια τεράστια ανθρωπιστική κρίση εξαιτίας σοβαρών ελλείψεων σε καύσιμα, φάρμακα και τρόφιμα, που διχάζει τον ΟΗΕ.
- 4. Μεξικό: Η πτώση του «Ελ Μέντσο» (22/2):** Ο ηγέτης του πανίσχυρου καρτέλ ναρκωτικών σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια στρατιωτικής επιχείρησης μεξικανικών και αμερικανικών δυνάμεων. Προκλήθηκε άμεσο κύμα βίας, ενώ το κενό εξουσίας επηρεάζει την ασφάλεια στα σύνορα και τη ροή ναρκωτικών.
- 5. Μέση Ανατολή: Επίθεση Ισραήλ-ΗΠΑ στο Ιράν (28/2):** Συντονισμένα πλήγματα από πυραύλους κατέστρεψαν στρατιωτικές εγκαταστάσεις στο Ιράν κλιμακώνοντας την ένταση στην περιοχή. Η κρίση γενικεύεται επηρεάζοντας άμεσα τη ναυσιπλοΐα στα στενά του Ορμούζ και την παγκόσμια ασφάλεια.

Top 10 Επικαιρότητας: Χάρτης Κρίσεων & Εξελίξεων

(Α' Τρίμηνο 2026)

Παγκόσμιες Γεωπολιτικές Ανατροπές

3 Ιανουαρίου
Στρατιωτική επέμβαση στη Βενεζουέλα
Σύλληψη του προέδρου Μαδούρο από αμερικανικές ειδικές δυνάμεις για αποκατάσταση της δημοκρατίας.

17 Φεβρουαρίου
Ολικός αποκλεισμός της Κούβας
Πλήρες εμπάργκο και ψηφιακή απομόνωση από τις ΗΠΑ, προκαλώντας τεραστία ανθρωπιστική κρίση.

30 Ιανουαρίου
3.000.000 σελίδες για το σκάνδαλο Epstein
Δημοσιοποίηση εγγράφων που εμπλέκουν μέλη της παγκόσμιας ελίτ σε σεξουαλικά εγκλήματα.

Infographic φτιαγμένο στο NotebookLM από την Κυβέλη Κολτσάκη

Ελληνική Επικαιρότητα & Κοινωνία

26 Ιανουαρίου
Τραγωδία στο εργοστάσιο «Βιολάντα»
Έκρηξη στα Τρίκαλα με πέντε νεκρές εργαζόμενες επαναφέρει το ζήτημα της εργασιακής ασφάλειας.

3 Μαρτίου
Εμπλοκή στην Ανατολική Μεσόγειο
Αποστολή ελληνικής φρεγάτας για την προστασία της Κυπριακής ΑΟΖ λόγω καρίφωσης της έντασης.

15 Φεβρουαρίου
Η Μνήμη ως Αντίσταση
Ανέρεση οπώνων φωτογραφικών ντασιονιμένων από την εκτέλεση των 200 αγωνιστών στην Καισαριανή.

Καταγραφή Θυμάτων & Αντικτύπου (Α' Τρίμηνο)

- Έκρηξη «Βιολάντα» (Τρίκαλα): 5 νεκρές εργαζόμενες
- Τροχίο Τιμισοάρα (Οικοδομ. ΠΑΟΚ): 7 νεκροί
- Συμπλοκή ανηλίκων (Σέρρες): 1 νεκρός μαθητής

Top 5: Το Σχολείο μας σε... «Mission Impossible»

ΑΡΘΡΟ ΚΑΙ ΚΟΥΙΖ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Ποιος είπε ότι στο σχολείο μένουμε μόνο στα θρανία; Το τελευταίο τρίμηνο, οι τάξεις μας μετατράπηκαν σε εργαστήρια έρευνας και πεδία ασκήσεων. Ιδού οι 5 δράσεις που μας έκαναν να δούμε τον κόσμο (και τη γειτονιά μας) αλλιώς:

1. Επιχείρηση: «Survival Kit» (B' Γυμνασίου)

Ξεχάστε τα απλά σακίδια με τα βιβλία! Οι μαθητές της Β' Γυμνασίου έγιναν ειδικοί στη διαχείριση κρίσεων. Σχεδίασαν πλάνα εκκένωσης που θα ζήλευε και η Πολιτική Προστασία, έφτιαξαν το δικό τους Emergency Kit και απέδειξαν ότι «ενεργός πολίτης» σημαίνει να ξέρεις πώς να προστατεύεις τον εαυτό σου και τους γύρω σου όταν η γη αποφασίσει να... χορέψει!

2. «Οι φύλακες του χρόνου» (B' Γυμνασίου)

Με κάμερες ανά χείρας και μάτια δεκατέσσερα, οι μαθητές βγήκαν στους δρόμους της πόλης. Δεν έβγαλαν selfies, αλλά έκαναν φωτορεπορτάζ στα μνημεία μας. Κατέγραψαν φθορές από το κλίμα και τον χρόνο, αποδεικνύοντας ότι η ιστορία της Θεσσαλονίκης «πονάει» και χρειάζεται εμάς για να την προστατέψουμε.

3. Λέμε "όχι" στα έμφυλα στερεότυπα (Γ' Γυμνασίου)

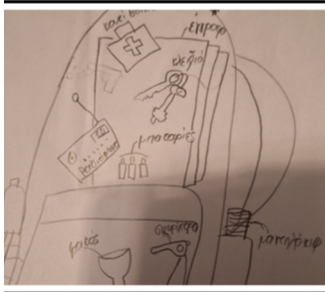
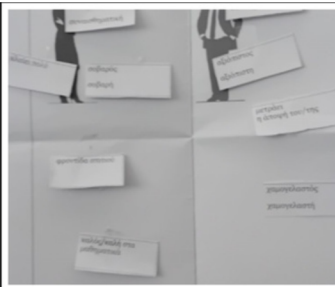
Είναι πάντα η πριγκίπισσα αυτή που περιμένει σωτηρία; Η Γ' Γυμνασίου έβαλε στο μικροσκόπιο τηλεοπτικές σειρές και διαφημίσεις, κάνοντας «φύλλο και φτερό» τα έμφυλα στερεότυπα. Ανέλυσαν τη γλώσσα και τις εικόνες που μας παγιδεύουν, σπάζοντας τις διακρίσεις πριν αυτές γίνουν συνήθεια.

4. Οι «Κλιματικοί Πρεσβευτές» (Α' Λυκείου)

Από τους καύσωνες μέχρι τις πλημμύρες, η Α' Λυκείου ανέλαβε τον πιο κρίσιμο ρόλο: της πρόληψης. Ως πρεσβευτές του κλίματος, μελετούν πώς να θωρακίσουν την κοινωνία μας απέναντι στα ακραία φαινόμενα. Είναι η γενιά που δεν περιμένει την αλλαγή, αλλά την προετοιμάζει!

5. Χρωματίζοντας την AI (B' Λυκείου)

Είναι η AI φίλος ή εχθρός; Οι μαθητές της Β' Λυκείου βουτήξαν στα βαθιά νερά της Τεχνητής Νοημοσύνης και, αντί για μια βαρετή παρουσίαση, ερεύνησαν διαθεματικά μέσα από μία γκάμα μαθημάτων τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της AI στην καθημερινότητα μας.

Mini quiz: Εσύ πόσο ενεργός πολίτης είσαι;

Οδηγίες: Διάλεξε την απάντηση που σου ταιριάζει περισσότερο και σημείωσε τους πόντους. Στο τέλος, δες το προφίλ σου!

- Βλέπεις ένα "σοκαριστικό" νέο στα social που λέει ότι το σχολείο κλείνει για μία εβδομάδα λόγω εργασιών. Τι κάνεις;
 - A. Δεν με νοιάζει, διαβάζω μόνο τα σχόλια για να γελάσω. (2 πόντοι)
 - B. Τσεκάρω την πηγή και ρωτώ τους καθηγητές μου αν ισχύει. (3 πόντοι)
 - Γ. Το κάνω αμέσως share! Πρέπει να το μάθουν όλοι! (1 πόντος)
- Σε μία βιτρίνα βλέπεις ένα πολύ φθινό μπλουζάκι με μεγάλη έκπτωση (5€) που σου αρέσει πολύ. Τι σκέφτεσαι;
 - A. "Τέλεια ευκαιρία! Θα πάρω δύο!" (1 πόντος)
 - B. "Μήπως είναι fast fashion; Πόσο να πληρώθηκε ο άνθρωπος που το έραψε;" (3 πόντοι)
 - Γ. "Θα το πάρω, αλλά θα το προσέχω για να κρατήσει καιρό." (2 πόντοι)
- Ένας συμμαθητής σου με αναπηρία δυσκολεύεται να μπει σε μια αίθουσα γιατί υπάρχει ένα εμπόδιο. Τι κάνεις;
 - A. Τον βοηθάω εκείνη τη στιγμή και μετά το αναφέρω στο 15μελές για να λυθεί μόνιμα. (3 πόντοι)
 - B. Του χαμογελάω συμπονετικά και προσπερνάω. (1 πόντος)
 - Γ. Περιμένω να δω αν θα τον βοηθήσει κάποιος άλλος. (2 πόντοι)
- Χρησιμοποιείς ένα εργαλείο AI (π.χ. ChatGPT) για μια εργασία. Πώς το διαχειρίζεσαι;
 - A. Αντιγράφω ό,τι μου βγάλει χωρίς να αλλάξω ούτε κόμμα. (1 πόντος)
 - B. Το χρησιμοποιώ για ιδέες, αλλά ελέγχω αν οι πληροφορίες είναι σωστές και γράφω το κείμενο μόνος μου. (3 πόντοι)
 - Γ. Ζητάω από άλλο εργαλείο AI να μου επιβεβαιώσει την πληροφορία. (2 πόντοι)
- Ακούς για τις κινητοποιήσεις των αγροτών στις ειδήσεις. Ποια είναι η αντίδρασή σου;
 - A. Απλώς αλλάζω κανάλι, μου φαίνεται βαρετό. (2 πόντοι)
 - B. Ψάχνω να μάθω γιατί διαμαρτύρονται και πώς συνδέεται αυτό με το φαγητό μου. (3 πόντοι)
 - Γ. "Πάλι κλειστοί δρόμοι; Θα αργήσω στο φροντιστήριο!" (1 πόντος)

Αποτελέσματα

5 - 8 Πόντοι: Ο «Τουρίστας» της Κοινωνίας

Ο κόσμος γύρω σου αλλάζει, κι εσύ απλώς παρακολουθείς. **Next Step:** Διάβασε ξανά το άρθρο μας για τα Fake News και το Fast Fashion. Η δύναμη σου είναι στις επιλογές σου!

9 - 12 Πόντοι: Ο Εν δυνάμει Πολίτης

Έχεις τις ευαισθησίες σου και ξέρεις ότι κάτι δεν πάει καλά, αλλά μερικές φορές βαριέσαι ή φοβάσαι να πάρεις θέση. **Next Step:** Μην μένεις στη σκέψη, πέραν στη δράση! Γίνε μέλος μιας ομάδας στο σχολείο ή στη γειτονιά σου!

13 - 15 Πόντοι: Ο Super-Active Citizen!

Συγχαρητήρια! Είσαι η ελπίδα του πλανήτη (και του περιοδικού μας). Ερευνάς, αμφισβητείς και βοηθάς. **Next Step:** Μην σταματάς! Παρέσυρε και τους φίλους σου. Ο ενεργός πολίτης είναι μεταδοτικός!

Άδεια Πιάτα, Γεμάτοι Δρόμοι: Η Επισιτιστική Κρίση και οι Διαμαρτυρίες των Αγροτών

Γράφει η **Παυλίνα Ακριτίδου**

Η **επισιτιστική κρίση** είναι ένα διαχρονικό και περίπλοκο ζήτημα που στη σημερινή εποχή έχει επιδεινωθεί, απασχολώντας πλέον τον κόσμο σε παγκόσμιο επίπεδο. Πρόκειται για ένα θέμα που μας αφορά όλους, καθώς αγγίζει μια απολύτως βασική ανάγκη: την πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή και προσιτή τροφή. Οι λόγοι της κρίσης είναι πολλοί και αλληλένδετοι, καθιστώντας την ενημέρωση όλων μας επιβεβλημένη.

Η σημερινή κρίση τροφοδοτείται από έναν εκρηκτικό συνδυασμό **γεωπολιτικών και περιβαλλοντικών παραγόντων**. Ένα κομβικό παράδειγμα αποτελεί η σύγκρουση στην Ουκρανία, η οποία συχνά αποκαλείται ο «σιτοβολώννας της Ευρώπης». Η εισβολή διέκοψε απότομα την παγκόσμια αγροτική αλυσίδα, καθώς η Ουκρανία και η Ρωσία αποτελούσαν το κέντρο εξαγωγής βασικών σιτηρών και ηλιέλαιου. Οι δυσκολίες στη μεταφορά σε συνδυασμό με την έλλειψη φυσικού αερίου άσκησαν τεράστια πίεση στις διεθνείς τιμές. Αυτό το «ντόμινο» αυξήσεων μετακυλίστηκε άμεσα από το χωράφι στο ράφι των σούπερ μάρκετ, πλήττοντας κυρίως τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Παράλληλα, η **κλιματική αλλαγή** δεν αποτελεί πλέον μια μελλοντική απειλή, αλλά μια σκληρή πραγματικότητα που επηρεάζει άμεσα την παραγωγή τροφίμων. Η αύξηση της συχνότητας των ξηρασιών, οι καταστροφικές πλημμύρες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως είδαμε πρόσφατα και στην Ελλάδα με τον «Daniel» στη Θεσσαλία, εξαφανίζουν ολόκληρες καλλιέργειες μέσα σε λίγες ώρες. Αυτές οι φυσικές καταστροφές όχι μόνο μειώνουν την προσφορά προϊόντων, αλλά αυξάνουν το κόστος παραγωγής με συνέπεια να υπονομεύεται η μακροχρόνια βιωσιμότητα της γεωργίας, καθώς το έδαφος υποβαθμίζεται και οι φυσικοί πόροι λιγοστεύουν.

Οι τιμές διαφημίζονται ως φθηνές, αλλά ο λογαριασμός «γεμίζει»

Τέλος, η επισιτιστική ανασφάλεια εντείνεται από μια προκλητική αντίφαση: ενώ εκατομμύρια άνθρωποι υποσιτίζονται, η σπατάλη τροφίμων παγκοσμίως αγγίζει το ένα τρίτο της συνολικής παραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι τεράστιες ποσότητες ενέργειας, νερού και εργατωρών καταναλώνονται για προϊόντα που καταλήγουν στα σκουπίδια. Την ίδια στιγμή, η **κυριαρχία του fast food** και των υπερ-επεξεργασμένων τροφίμων επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το σύστημα. Η παραγωγή τους απαιτεί εντατική χρήση πρώτων υλών, μεγάλες ποσότητες πλαστικής συσκευασίας και ενεργοβόρες διαδικασίες μεταφοράς. Αυτό το μη βιώσιμο μοντέλο κατανάλωσης δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο που εξαντλεί τους πόρους του πλανήτη, στερώνοντας τους από τις μελλοντικές γενιές.

Σε εθνικό επίπεδο το πρόβλημα εκδηλώνεται έντονα μέσα από τις πρόσφατες **διαμαρτυρίες των αγροτών** και των παραγωγών των λαϊκών αγορών. Οι κινητοποιήσεις αυτές αποτυπώνουν την οικονομική ασφυξία που προκαλεί το υψηλό κόστος παραγωγής. Χιλιάδες παραγωγοί έχουν προχωρήσει σε αποκλεισμούς εθνικών οδών, λιμανιών και τελωνείων, διεκδικώντας τη μείωση του κόστους με φθηνότερα καύσιμα, λιπάσματα και ζωοτροφές. Ταυτόχρονα, ζητούν από την κυβέρνηση οικονομική στήριξη με άμεσες επιδοτήσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις. Οι περισσότεροι αγρότες εκφράζουν έντονη ανησυχία για τις εισαγωγές στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ Mercosur που ενδέχεται να υπονομεύσει τα εισοδήματά τους. Τα δεδομένα δείχνουν ότι οι καθυστερήσεις στις επιδοτήσεις και η εκτίναξη του κόστους παραγωγής καθιστούν πολλούς από αυτούς οικονομικά ευάλωτους, γεγονός που καθιστά τις κινητοποιήσεις τους όχι μόνο έκφραση διαμαρτυρίας αλλά και αγώνα επιβίωσης, ενώ η κυβέρνηση προσπαθεί να απαντήσει με ενισχύσεις και μέτρα στήριξης.

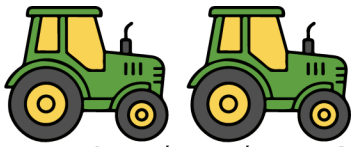

Στη λαϊκή αγορά για έρευνα τιμών και προϊόντων

Η επισιτιστική κρίση στην Ελλάδα μεταφράζεται σε έντονη **κοινωνική και οικονομική πίεση**, τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους καταναλωτές που βλέπουν τις **τιμές στα ράφια να αυξάνονται**. Η διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτική τροφή δεν είναι μόνο ζήτημα οικονομίας, αλλά κοινωνικής δικαιοσύνης και σεβασμού προς το περιβάλλον. Η αντιμετώπιση αυτής της πολυδιάστατης κρίσης απαιτεί συλλογική δράση, στοχευμένες πολιτικές στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής και μια ριζική αλλαγή στον τρόπο που παράγουμε και καταναλώνουμε, ώστε να διασφαλίσουμε τη φροντίδα του πλανήτη για τις μελλοντικές γενιές.

Τα στοιχεία αντλήθηκαν από:

- [1. https://climate-adapt.eea.europa.eu/el/metadata/publications/food-security-and-climate-change?utm](https://climate-adapt.eea.europa.eu/el/metadata/publications/food-security-and-climate-change?utm)
- [2. https://climate-adapt.eea.europa.eu/el/metadata/publications/food-security-and-climate-change?utm](https://climate-adapt.eea.europa.eu/el/metadata/publications/food-security-and-climate-change?utm)
- [3. https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2026/01/09/serbia-newsfeed-january-2026?utm_](https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2026/01/09/serbia-newsfeed-january-2026?utm_)
- [4. https://www.ncoa.org/article/how-much-have-food-prices-gone-up-and-how-can-i-save/?utm_](https://www.ncoa.org/article/how-much-have-food-prices-gone-up-and-how-can-i-save/?utm_)

Ανταπόκριση από τα μπλόκα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΪΡΑ ΚΟΦΙΝΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΩΡΑΪΤΙΔΟΥ

Τους τελευταίους μήνες οι δρόμοι της χώρας είχαν γεμίσει τρακτέρ και οι ειδήσεις πήραν «φωτιά» από τα αιτήματα των ανθρώπων της παραγωγής. Θέλοντας να προσεγγίσουμε τα αιτήματά τους και να ακούσουμε τη φωνή τους, ήρθαμε στον όμιλο σε επαφή με τρεις αγρότες από διαφορετικά σημεία της χώρας, τον κ. Βαλάντη, αγρότη από τη Ροδόπη, τον κ. Γιώργο από την Καρδίτσα και τον κ. Γρηγόρη Γρουζίδη, Πρόεδρο του Αγροτικού Συλλόγου Παγγαίου & μέλος της Π.Ε.Μ., από την Καβάλα. Λόγω των συνθηκών, οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων ως μία «ψηφιακή συνομιλία», η οποία καταγράφει την αγωνία για το μέλλον και τις δυσκολίες της αγροτικής ζωής που οδηγούν τους πολίτες να αφήσουν τα χωράφια τους για να διεκδικήσουν το δίκιο τους στην άσφαλτο.

1. Ποιο είναι το νούμερο ένα πρόβλημα που σας οδήγησε στους δρόμους;

Το κοινό σημείο όλων είναι το βάρος του κόστους παραγωγής σε σχέση με τις χαμηλές τιμές πώλησης. Οι αγρότες εξηγούν πως οι τιμές των προϊόντων τους δεν καλύπτουν πλέον ούτε τα έξοδα, οδηγώντας το εισόδημά τους σε συρρίκνωση. Στη συζήτηση μπαίνουν τα «καρτέλ», οι «αθρόες εισαγωγές» από χώρες εκτός Ε.Ε. που πιέζουν τους Έλληνες παραγωγούς, αλλά και οι λάθος πληρωμές από τους κοινοτικούς πόρους. Όπως λένε χαρακτηριστικά, η έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και υποδομών οδηγεί πολλούς στην εγκατάλειψη της γης.

2. Πόσο έχει αλλάξει το κόστος παραγωγής και πώς επηρεάζει το τραπέζι μας;

Οι αριθμοί που μας δίνουν αποκαλύπτουν ότι τα τελευταία χρόνια οι τιμές σε λιπάσματα, σπόρους και φάρμακα αυξήθηκαν κατά 50% έως 60%, ενώ το πετρέλαιο και η ενέργεια ανέβηκαν τουλάχιστον κατά 20%. Αυτή η άνοδος μετακυλιέται αναγκαστικά στον τελικό καταναλωτή, ανεβάζοντας το κοστολόγιο για κάθε οικογένεια.

3. Υπάρχει κίνδυνος να σταματήσουμε να παράγουμε βασικά ελληνικά προϊόντα;

Ο κίνδυνος είναι ορατός, αν και οι απόψεις δίστανται για το αν θα υπάρξει ολική παύση. Όλοι συμφωνούν στη ραγδαία συρρίκνωση του αγροτικού κόσμου. Η κλιματική κρίση (καύσωνες, πλημμύρες), η μείωση των επιδοτήσεων και οι διεθνείς συμφωνίες (όπως η Mercosur) απειλούν να πλημμυρίσουν την αγορά με «φθηνά» αλλά αμφιβόλου ποιότητας προϊόντα, καθιστώντας τα ελληνικά «ακριβά» για τον μέσο αγοραστή.

4. Τι θα θέλατε να ξέρει ένας έφηβος όταν βλέπει μια τιμή στο ράφι;

Οι παραγωγοί τονίζουν το χάσμα ενημέρωσης. «Η διαφορά τιμής από το χωράφι στο ράφι είναι τεράστια και ο κόπος του αγρότη δεν αμείβεται ανάλογα», λένε. Προτείνουν μάλιστα το σχολείο να διδάσκει την αγροτική οικονομία και να διοργανώνει εκπαιδευτικές εκδρομές, ώστε οι νέοι να καταλάβουν ότι πίσω από κάθε προϊόν κρύβεται δουλειά κάτω από αντίξοες συνθήκες (κρύο, ζέστη) και πολλοί μεσάζοντες.

5. Θα συμβουλευάτε ένα παιδί σήμερα να ασχοληθεί με τη γη;

Η απάντηση είναι «Ναι», αλλά με αυστηρές προϋποθέσεις, όπως η επένδυση σε σύγχρονες μεθόδους για προστιθέμενη αξία και η συλλογικότητα, δηλαδή να είναι ο αγρότης ενημερωμένος, διεκδικητικός και ενταγμένος σε συλλόγους και ομάδες παραγωγών. Δύο από τους τρεις αγρότες παρατηρούν ότι είναι σχεδόν αδύνατο να ξεκινήσει κάποιος από το μηδέν χωρίς προϋπάρχουσα οικογενειακή υποδομή, ενώ μία πρόταση είναι ο νέος αγρότης να μπορεί να διαθέτει το προϊόν του απευθείας στον καταναλωτή.

Συγκρίνοντας τις τρεις μαρτυρίες, παρατηρούμε μια εντυπωσιακή σύγκλιση αγωνίας. Παρόλο που οι αγρότες μας προέρχονται από διαφορετικά γεωγραφικά διαμερίσματα, τα προβλήματά τους είναι ταυτόσημα. Ο κοινός φόβος για το «αύριο» αντικατοπτρίζεται στη λέξη συρρίκνωση, που ακούστηκε και από τους τρεις. Και οι τρεις αναζητούν κατανόηση αλλά και γνώση. Θέλουν οι καταναλωτές να είναι υποψιασμένοι, να ξέρουν να ξεχωρίζουν την ποιότητα και να αντιλαμβάνονται την αξία της επισιτιστικής αυτονομίας της χώρας.

Επικαλούμαι
το δικαίωμα
της σιωπής!

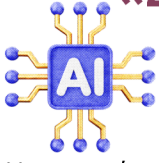
Και ένα σχόλιο της συντακτικής ομάδας:

Την ίδια ώρα που οι αγρότες αγωνίζονται στα μπλόκα για την επιβίωση τη δική τους και την πρόσβαση στην τροφή, το πρόσφατο **σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ** (του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τη διανομή των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων στους αγρότες) «λερώνει» τους ανθρώπους της παραγωγής. Είναι απαραίτητο να κάνουμε μια καθαρή διάκριση. Το σκάνδαλο αφορά καταγγελίες για αδιαφανείς διαδικασίες και «χαμένα» κονδύλια που δεν έφτασαν ποτέ εκεί που έπρεπε, παραμένοντας στα γρανάζια μιας προβληματικής γραφειοκρατίας. Το γεγονός ότι κάποιοι κακοδιαχειρίστηκαν τα χρήματα του κλάδου, δεν αναιρεί τα αιτήματα των αγροτών· αντίθετα, τα κάνει ακόμα πιο επιτακτικά. Ως Ενεργοί Πολίτες στηρίζουμε τη διαφάνεια και καταδικάζουμε τη διαφθορά. **Η σάτιρα χτυπάει το σύστημα, όχι τον παραγωγό.**

Εγώ ένα
μηχανάκι
έχω μόνο...

Το κρυφό κόστος της Τεχνητής Νοημοσύνης: «Διψάει» περισσότερο από όσο νομίζεις

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΓΡΑΦΕΙ
Ο ΑΛΚΗΣ REED

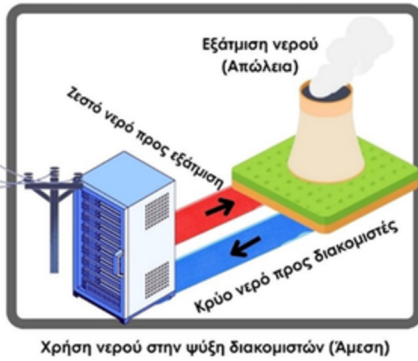
Η τεχνητή νοημοσύνη είναι ίσως το πιο δυνατό εργαλείο του 21ου αιώνα, αλλά όπως πολλές άλλες καινοτόμες τεχνολογίες παρουσιάζει και κάποια μειονεκτήματα. Στόχος του άρθρου είναι να εστιάσει στην τεράστια κατανάλωση νερού που απαιτούν τα λεγόμενα **“AI data centers”** (κέντρα δεδομένων ή διακομιστές). Υπάρχουν δύο κυρίως τρόποι που καταναλώνουν νερό: πρώτον, με τη χρήση του **ως ψυκτικό υγρό** και δεύτερον με τη χρήση του **στην παραγωγή ενέργειας**. Όμως ας κοιτάξουμε πρώτα με ποια δεδομένα δουλεύουμε:

Χάρτης διασποράς των data center από <https://www.datacentermap.com>

Όπως βλέπουμε στον χάρτη, οι περισσότεροι διακομιστές είναι βόρεια, ιδίως στην Ευρώπη και στην Αμερική. Αυτό συμβαίνει, διότι το ψύχος που υπάρχει σε αυτές τις περιοχές μειώνει την κατανάλωση ρεύματος και συνακόλουθα τα κόστη για τις εταιρείες που λειτουργούν τα κέντρα. Αυτή η μικρή μείωση, όμως, δεν αντικαθιστά την ανάγκη να ψύχονται και από άλλα μέσα. Εδώ συναντάμε το βασικό πρόβλημα, την υπερκατανάλωση νερού. Τα data centers καταναλώνουν δεκάδες εκατομμύρια λίτρα νερού καθημερινά (19 εκ.), σχεδόν 220 λίτρα το δευτερόλεπτο¹, κυρίως για την ψύξη των servers. Παράλληλα, το νερό που περνάει μέσα από τους σωλήνες των servers μολύνεται και δυστυχώς δεν μπορεί να επιστραφεί στην φύση.

Χρήση νερού στη παραγωγή ενέργειας (Έμμεση)

Χρήση νερού στην ψύξη διακομιστών (Άμεση)

Σχηματική απεικόνιση της χρήσης νερού από data centers. Δημιουργημένη στο Canva, εμπνευσμένη από: <https://www.techexplorist.com/artificial-intelligence-programs-consume-large-amount-water/59670/>

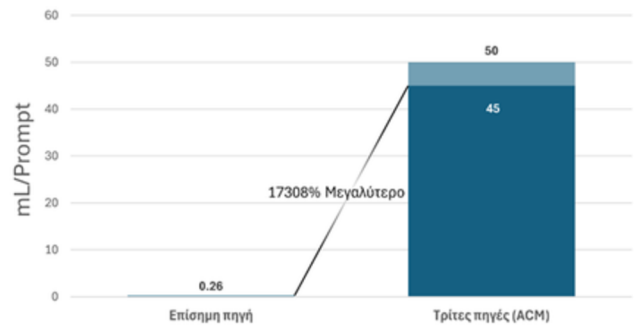
Μπορεί να αναρωτιέσαι πώς αυτό επηρεάζει εσένα και δίκαιο θα είχες. Πιστεύουμε συνήθως ότι το νερό είναι άφθονο, αφού δεν μπορεί να «εξαφανιστεί» αλλά στις μέρες μας η κρίση του νερού είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα. Η αδιάφορη στάση μας μπορεί να αλλάξει όταν διαπιστώσουμε ότι η κατανάλωση νερού από την

TN επηρεάζει συγκεκριμένες κοινωνίες σήμερα. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η Αριζόνα των Η.Π.Α. Η Αριζόνα έχει **χρόνιο πρόβλημα λειψυδρίας** και παρόλα αυτά έχει προσελκύσει μεγάλα data centers λόγω των φθηνών εκτάσεων γης και διαφόρων φορολογικών κινήτρων. Την ίδια στιγμή οι κάτοικοι καλούνται να μειώσουν την κατανάλωση νερού και να περιορίσουν τη γεωργική δραστηριότητα. Καταλαβαίνουμε, έτσι, ότι όταν υπάρχει έλλειψη, το νερό δεν μοιράζεται πάντα ισότιμα. Παράλληλα, βλέπουμε ότι το πρόβλημα έχει κοινωνικές διαστάσεις, όταν πολλές φορές επιβάλλονται περιορισμοί νερού στα νοικοκυριά αλλά όχι στις εταιρείες².

Το παραπάνω παράδειγμα δεν είναι μεμονωμένο, αλλά αποκαλύπτει ένα μοτίβο στη λειτουργία των data centers. Η τεχνητή νοημοσύνη προβάλλεται συχνά ως εργαλείο περιβαλλοντικής λύσης, όμως το ίδιο της το αποτύπωμα παραμένει σε μεγάλο βαθμό αόρατο. Πολλές φορές ακούμε όρους όπως «βιώσιμη TN» ή «πράσινη καινοτομία» χωρίς στοιχεία κατανάλωσης ή διευκρινίσεις για τις τοπικές επιπτώσεις.

Σε πολλές περιπτώσεις τα δεδομένα δεν παρουσιάζονται σωστά, όπως βλέπουμε μέσα από ένα αποκαλυπτικό παράδειγμα: τον Αύγουστο του 2025 η Google παρουσίασε ότι η Gemini χρησιμοποιεί μόνο 0.26 mL για κάθε προτροπή (prompt)³, ένα νούμερο που όμως έχει τεράστια διαφορά από αυτό που παρουσιάζουν τρίτες πηγές, όπως το ACM Digital Library, το οποίο αναφέρει 50 mL ανά προτροπή (prompt)⁴. Αυτή η διαφορά εξηγείται από τους διαστρεβλωμένους αριθμούς που χρησιμοποιεί η Google μέσω της αγνόησης της χρήσης νερού για την παραγωγή ενέργειας των data centers.

Επίσημη πηγή vs Τρίτες πηγές (ACM) Αύγουστος 2025 για την κατανάλωση νερού του "Gemini"

Έτσι, προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα επίσημα στοιχεία συχνά δεν αποτυπώνουν το πλήρες υδατικό αποτύπωμα. Όλα τα παραπάνω αποδεικνύουν ότι το ζήτημα της τεχνητής νοημοσύνης **δεν είναι μόνο τεχνολογικό, αλλά και κοινωνικό**. Το νερό είναι μια βασική ανάγκη και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε. Αν δεν δράσουμε σύντομα, μπορεί να συμβεί ό,τι και με άλλες περιβαλλοντικές κρίσεις, να μην μπορούμε να την ανατρέψουμε.

Πηγές:

- <https://www.eesi.org/articles/view/data-centers-and-water-consumption>
- <https://www.fsresidential.com/arizona/news-events/articles/arizona-water-conservation/>
- <https://cloud.google.com/blog/products/infrastructure/measuring-the-environmental-impact-of-ai-inference>
- <https://dl.acm.org/doi/10.1145/37244995>

Tutorial: Πώς να σώσεις νερό... με το πληκτρολόγιό σου!

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΚΗ REED

1.Σκέψου πριν ρωτήσεις: Πριν απευθυνθείς στην ΤΝ σκέψου αν όντως χρειάζεται. Άστοχες ερωτήσεις όπως «μπορώ να δοκιμάσω λεμόνι αντί για λάιμ στη συνταγή» δεν προσφέρουν ουσιαστική γνώση, αλλά σπαταλούν χρόνο και ενέργεια.

2.Βρες άλλες πηγές δεδομένων: Ίσως αυτό που ψάχνεις να υπάρχει στην Βικιπαίδεια; Ίσως ένα Google search να σου έβρισκε την απάντηση; Αν πιστεύεις ότι υπάρχει κάπου αλλού η πληροφορία που ψάχνεις, βρες την εκεί.

3.Απενεργοποίησε τα "A.I. Overview" στην Google: Κατά μέσο όρο μία στις πέντε φορές που χρησιμοποιείς τη μηχανή αναζήτησης Google σου δημιουργεί ένα «A.I. Overview» που ισούται με μία προτροπή, ακόμα και αν εσύ δεν το διαβάσεις. Είναι όμως πολύ εύκολο να απενεργοποιήσεις αυτήν την λειτουργία. Μπορείς είτε να προσθέσεις «-AI» στην αναζήτηση σου, ή να κατεβάσεις ένα «A.I. Overview Blocker» απο το Google extension store.

4.Χρησιμοποίησε το σωστό μοντέλο για τη δουλειά σου: Η χρήση ενός τεράστιου μοντέλου (όπως το GPT-4o και το Gemini 2.5 Pro) για να γράψεις μία αστέια ιστορία ή να ρωτήσεις τι ώρα κλείνει το Lidl είναι σαν να χρησιμοποιείς ηλεκτρικό πριόνι για να κόψεις ντομάτες. Δεν είναι το σωστό εργαλείο, χρησιμοποιεί περισσότερη ενέργεια απ' ό,τι χρειάζεται και σπαταλάει πόρους. Αντίθετα, μπορείς να χρησιμοποιήσεις ένα μικρότερο, πιο «ελαφρύ» μοντέλο που κάνει ακριβώς τη δουλειά που χρειάζεται γρηγορότερα και με λιγότερη ενέργεια, όπως το GPT-4o mini, το Mistral Small ή το GPT4All.

5.Βελτίωσε την προτροπή σου: Αν από την αρχή, γράψεις πιο περιγραφικά τι ζητάς από ένα μοντέλο, τότε θα χρειαστείς λιγότερες διευκρινίσεις για να πάρεις το αποτέλεσμα που θες, άρα και λιγότερα prompts. Τα καλύτερα prompts έχουν μήκος από 50 έως 200 λέξεις* για να εξισορροπήσεις το μήκος με το πλήθος.

*<https://www.sentisight.ai/optimal-prompt-lengths-better-genai-use/>

Infographic φτιαγμένο στο NotebookLM από την Κυβέλη Κοτζιάκη

5 Βήματα για τον Ενεργό Πολίτη

Αυτός ο οδηγός παρουσιάζει πέντε θεμελιώδη βήματα για τη μετάβαση από την παθητική παρακολούθηση στην ενεργή δράση, ενισχύοντας στην κριτική σκέψη, την ηθική κατανάλωση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική ευθύνη.

Ατομική Συνείδηση & Επιλογές

1. Ενημερωθείτε σωστά από πολλαπλές πηγές.

Διαβάστε τουλάχιστον δύο διαφορετικές πηγές πριν σχηματίσετε οριστική άποψη για ένα θέμα.

2. Ψηφίστε με το πορτοφόλι σας.

Προτιμήστε second-hand προϊόντα αντί για fast fashion για την προστασία του περιβάλλοντος.

3. Μειώστε το ψηφιακό σας αποτύπωμα.

Σβήστε τα άχρηστα emails και περιορίστε την άσκοπη χρήση τεχνητής νοημοσύνης.

Κοινωνική Παρέμβαση & Δράση

4. Γίνετε η φωνή όσων αδυνατούν να μιλήσουν.

Μην σιωπάτε μπροστά σε αδικίες ή ελλείψεις προσβασιμότητας στο περιβάλλον σας.

5. Συμμετέχετε σε οργανωμένες ομάδες.

Γίνετε μέλος σε περιβαλλοντικές ή εθελοντικές ομάδες, καθώς η αλλαγή απαιτεί συλλογικότητα.

Υπεύθυνη παραγωγή ενέργειας σημαίνει σεβασμός στη ζωή

Αγαπητή ΔΕΗ,

Σας γράφω για ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα που με απασχολεί τα τελευταία χρόνια, τη **ρύπανση που δημιουργούν τα εργοστάσιά σας**. Στο δελτίο τύπου σας με τίτλο: *Ο Ρόλος του Άνθρακα στη Στρατηγική Παραγωγής της ΔΕΗ* διαβάζουμε: «[...] Η ΔΕΗ έχει δεσμευθεί για την αξιοποίηση των λιγνιτικών κοιτασμάτων της Μεγαλόπολης και της Δυτικής Μακεδονίας μέχρι την εξάντλησή τους περί τα μέσα του αιώνα, με τη συνέχιση της λειτουργίας των υπάρχουσών μονάδων και την κατασκευή δύο νέων μονάδων σύγχρονης τεχνολογίας στη Φλώρινα και στην περιοχή Κοζάνης-Πτολεμαΐδας, ισχύος 450 MW εκάστη». Δεν αναφέρεστε, ωστόσο, πουθενά στα απαραίτητα μέτρα που θα έπρεπε να πάρετε για την ελαχιστοποίηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, που θα προκαλέσουν τα δύο νέα εργοστάσια. Σύμφωνα με τις έρευνες για κάθε 1.000 τόνους διοξειδίου του άνθρακα προκαλείται ένας παραπάνω θάνατος. Συνολικά, τα τελευταία μόνο χρόνια τα εργοστάσια της ΔΕΗ έχουν προκαλέσει ασθένειες και χρόνια προβλήματα υγείας σε χιλιάδες ανθρώπους, ενώ αμέτρητες είναι, επίσης, οι βλάβες στα ζώα και το οικοσύστημα. Για τους παραπάνω λόγους αιτούμαι α) να παγώσει η κατασκευή νέων μονάδων λιγνίτη και β) να οδηγηθούν οι επενδύσεις σε νέες ασφαλέστερες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας. Η υπεύθυνη παραγωγή ενέργειας είναι υπόθεση όλων μας!

Ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας,

Άλκη Reed

Fake News: Τα Ψέματα της Καθημερινότητας

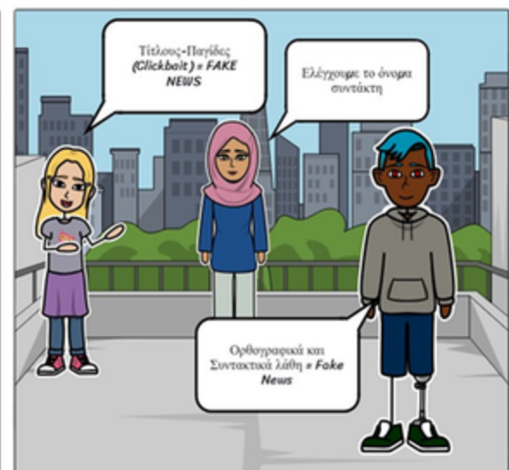
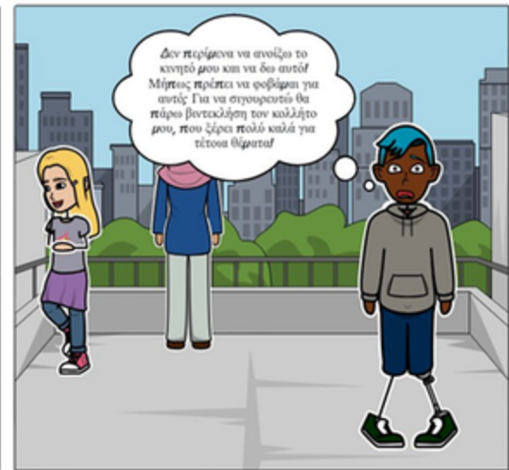
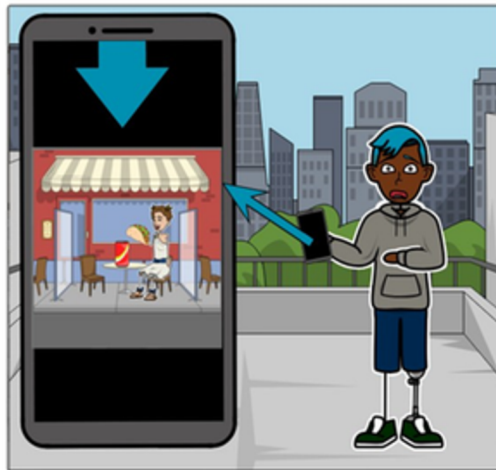
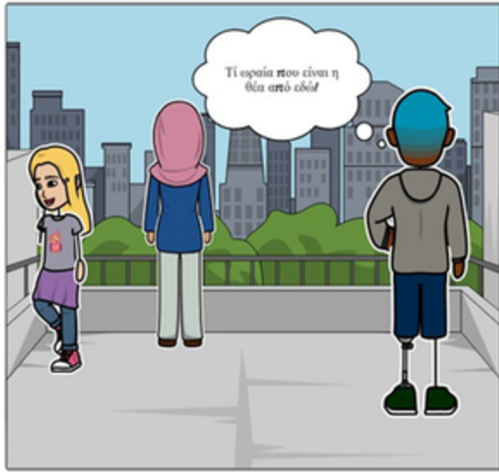
Γράφουν οι: Ζωή Χαλιαμπάλια και Νικόλας Μάντσε

Τι είναι τα Fake News και πώς να τα αναγνωρίζετε

Τα Fake News ή αλλιώς ψευδείς ειδήσεις αποτελούν ένα σύγχρονο **είδος προπαγάνδας**. Πρόκειται για ειδήσεις που είναι ολοκληρωτικά **πλαστές** ή περιέχουν **κατασκευασμένες πληροφορίες**, με σκοπό να παραπλανήσουν το κοινό, να δημιουργήσουν εντυπώσεις ή να αποκομίσουν κέρδος μέσω των "κλικ" (clickbait). Η αναγνώρισή τους απαιτεί κριτική σκέψη και προσοχή στις λεπτομέρειες. Πιο συγκεκριμένα, προσέχουμε για:

- **Υπερβολικούς ή προκλητικούς τίτλους:** Συχνά χρησιμοποιούν κεφαλαία γράμματα και θαυμαστικά για να προκαλέσουν έντονα συναισθήματα (θυμό ή έκπληξη).
- **Ορθογραφικά και γραμματικά λάθη:** Οι σοβαροί ειδησεογραφικοί οργανισμοί διαθέτουν επιμελητές κειμένων. Τα πολλά λάθη είναι δείγμα ερασιτεχνισμού και απάτης.
- **Έλλειψη πηγών:** Μια έγκυρη είδηση παραπέμπει σε επίσημους φορείς, έρευνες ή επώνυμους μάρτυρες. Αν οι πηγές λείπουν ή είναι αόριστες (π.χ. «επισημόνες πένες»), η είδηση είναι ύποπτη.
- **Υποπτα Links και περιβάλλον:** Ελέγχουμε αν η ηλεκτρονική διεύθυνση (URL) μοιάζει με γνωστή σελίδα αλλά έχει μικρές παραλλαγές (π.χ. .com.co αντί για .com).
- **Οπτικό υλικό:** Προσέχουμε εικόνες κακής ανάλυσης ή φωτογραφίες που είναι εκτός θέματος. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζονται οι εικόνες που έχουν δημιουργηθεί από Τεχνητή Νοημοσύνη (AI). Αν και μοιάζουν υψηλής ποιότητας, συχνά παρουσιάζουν αφύσικες λεπτομέρειες (π.χ. περίεργα δάχτυλα, παραμορφωμένα φόντα ή υφές που μοιάζουν με animation).

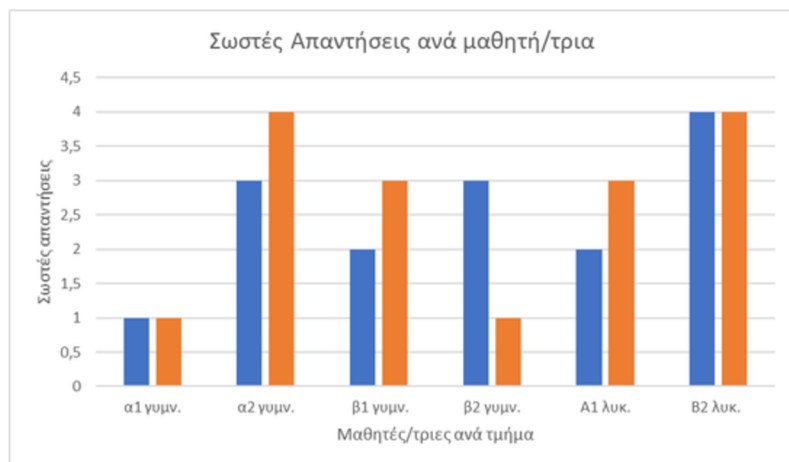
Κοινωνικό Πείραμα: Εσύ θα την «πατούσες»;

Από την Ελένη Νασίκα και την Ελίζα Μπούκη

Θέλοντας να δούμε αν οι μαθητές του σχολείου μας είναι υποψιασμένοι, αποφασίσαμε να διεξάγουμε ένα κοινωνικό πείραμα. Επιλέξαμε δύο παιδιά από κάθε τάξη και τους παρουσιάσαμε τέσσερις «ειδήσεις» που αφορούν άμεσα τη σχολική τους ζωή. Τους ζητήσαμε **να αξιολογήσουν ποιες από αυτές είναι αληθινές και ποιες ψευδείς**.

Οι ειδήσεις του πειράματος:

- 1.ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΜΙΚΡΑΙΝΕΙ! Σύμφωνα με «απόφαση» του Υπουργείου, οι διακοπές για το Λύκειο θα διαρκούν μόνο από τη Μεγάλη Τετάρτη έως την Τρίτη του Πάσχα, ώστε να καλυφθεί η χαμένη διδακτέα ύλη (ψευδής).
- 2.ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ! Από το 2026-2027 οι εξετάσεις θα είναι προαιρετικές για όσους επιλέξουν το πρόγραμμα International Baccalaureate (IB) για σπουδές στο εξωτερικό (αληθινή).
- 3.ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ Σ.Ε.Π.: Το μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού επανέρχεται στη Γ' Λυκείου ως μάθημα Γενικής Παιδείας (ψευδής).
- 4.ΟΙ ΑΠΟΥΣΙΕΣ ΛΟΓΩ ΙΩΣΕΩΝ ΔΕΝ ΜΕΤΡΑΝΕ: Μαθητές με εποχιακές λοιμώξεις δικαιούνται μη προσμέτρηση απουσιών έως 5 ημέρες, με την προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης (αληθινή).

Τα αποτελέσματα του πειράματος

Ως γενική εικόνα οι «πρωταθλητές» της κριτικής σκέψης φαίνεται να είναι οι μαθητές του Β2 Λυκείου, που πέτυχαν το απόλυτο σκορ, καθώς και οι δύο συμμετέχοντες αναγνώρισαν σωστά και τις 4 ειδήσεις. Αυτό δείχνει ότι οι μεγαλύτεροι μαθητές διαθέτουν ενδεχομένως περισσότερα εργαλεία αξιολόγησης της πληροφορίας.

Στο τμήμα α1 Γυμνασίου, παρατηρούμε το χαμηλότερο ποσοστό επιτυχίας, με τους μαθητές να αναγνωρίζουν σωστά μόλις 1 από τις 4 ειδήσεις. Αυτό επιβεβαιώνει την ανάγκη για ενημέρωση σε αυτές τις ηλικίες, καθώς είναι πιο ευάλωτες στον εντυπωσιασμό των Fake News.

Στα τμήματα α2 Γυμνασίου, β1 Γυμνασίου και Α1 Λυκείου παρατηρείται διαφορά μεταξύ των δύο μαθητών του ίδιου τμήματος. Για παράδειγμα, στο α2 Γυμνασίου, ενώ ο ένας μαθητής βρήκε 3 σωστές απαντήσεις, ο άλλος κατάφερε να βρει και τις 4. Στην περίπτωση του β2 γυμνασίου έχουμε τη μεγαλύτερη απόσταση στις επιδόσεις μεταξύ των δύο μαθητών, με τον έναν να αναγνωρίζει 3 ειδήσεις και τον άλλον μόλις 1. Αυτές οι διακυμάνσεις ενδεχομένως να έχουν να κάνουν με το είδος της είδησης. Φαίνεται ότι οι ειδήσεις που προκαλούν έντονο συναίσθημα (όπως η μείωση των διακοπών του Πάσχα ή η κατάργηση των Πανελλαδικών) τείνουν να παραπλανούν ευκολότερα τους μαθητές, ειδικά όταν δεν έχουν εκπαιδευτεί να επεξεργάζονται το περιεχόμενο πίσω από τον τίτλο.

Σε κάθε περίπτωση το μικρό μας πείραμα φαίνεται να αναδεικνύει ότι **η κριτική σκέψη λειτουργεί ως «ασπίδα»** προστασίας, καθώς οι μαθητές που αμφισβήτησαν τον εντυπωσιασθητικό χαρακτήρα των ειδήσεων κατάφεραν να αναγνωρίσουν την αλήθεια πίσω από το ψέμα.

Έρευνα: Είμαστε «θωρακισμένοι» απέναντι στα Fake News;

Επιμέλεια: Ζωή Χαλιαμπάλια και Νικόλας Μάντσε

Αν θέλεις να συμμετάσχεις στην έρευνά μας, σκάνανε εδώ:

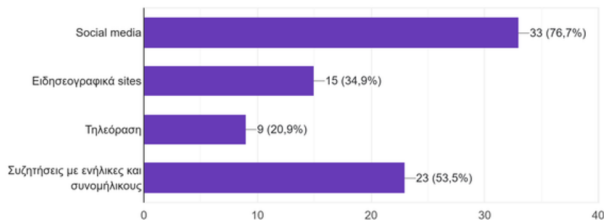
Στην εποχή της ψηφιακής υπερπληροφόρησης, η είδηση ταξιδεύει ταχύτερα από την αλήθεια. Για έναν έφηβο, το smartphone δεν είναι μόνο μέσο διασκέδασης, αλλά το κύριο παράθυρο στον κόσμο. Ωστόσο, αυτό το παράθυρο συχνά «θολώνει» από ψευδείς ειδήσεις (fake news), παραπλανητικούς τίτλους και αλγόριθμους που προωθούν το συναίσθημα έναντι της λογικής. Ο Όμιλος Δημοσιογραφίας πραγματοποίησε έρευνα σε 43 μαθητές/τριες 13-16 ετών κυρίως του σχολείου μας, θέλοντας να καταγράψει τα αντανάκλαστικά τους ως «ψηφιακούς ενεργούς πολίτες».

Ανάλυση Αποτελεσμάτων:

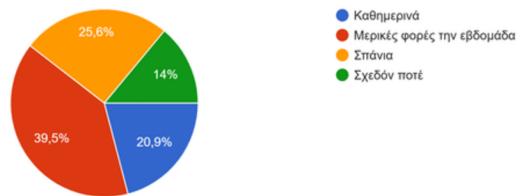
1. Το Προφίλ του Ψηφιακού Αναγνώστη

Η έρευνα επιβεβαιώνει την πλήρη κυριαρχία του διαδικτύου. **Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμαθητών/τριων μας ενημερώνεται καθημερινά ή 2-3 φορές την εβδομάδα, κυρίως μέσω των Social Media** (Instagram, TikTok, X) και ειδησεογραφικών ιστοσελίδων. Η παραδοσιακή τηλεόραση και οι συζητήσεις με ενήλικες έπονται, γεγονός που σημαίνει ότι η ευθύνη του φιλτραρίσματος πέφτει σχεδόν αποκλειστικά στους ίδιους τους μαθητές.

Από πού ενημερώνεσαι πιο συχνά;
43 απαντήσεις

Πόσο συχνά διαβάζεις ή βλέπεις ειδήσεις;
43 απαντήσεις

2. Η Συνάντηση με το Ψέμα

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει συναντήσει **ψευδείς ειδήσεις στην καθημερινή περιήγηση**. Οι τομείς που θεωρούνται πιο «μολυσμένοι» είναι τα Κοινωνικά ζητήματα (ρατσισμός, bullying, μετανάστευση) και η Πολιτική, ενώ ακολουθούν η Υγεία και το Περιβάλλον. Αυτό δείχνει ότι τα fake news στοχεύουν εκεί που υπάρχει έντονο συναίσθημα ή κοινωνική πόλωση.

3. Κριτική Σκέψη και Διασταύρωση

Εδώ εντοπίζεται το πιο ελπιδοφόρο εύρημα: **οι μαθητές δεν είναι παθητικοί δέκτες**. Ως προς τις μεθόδους ελέγχου οι περισσότεροι «μερικές φορές» ή «συχνά» διασταυρώνουν μια είδηση, χρησιμοποιώντας ως κύριο εργαλείο την ανάγνωση της ίδιας είδησης από πολλαπλές πηγές. Παράλληλα, αρκετοί ελέγχουν την αξιοπιστία του συντάκτη, την ημερομηνία (για να δουν αν είναι παλιά είδηση που ανακυκλώνεται) και αν ο τίτλος είναι υπερβολικός (clickbait). Ένα αξιοσημείωτο ποσοστό παραδέχεται ότι έχει πέσει στην παγίδα της κοινοποίησης μιας ψευδούς είδησης (18,6%), αλλά η αντίδρασή τους (διαγραφή ή δημόσια διόρθωση) δείχνει ανεπτυγμένη αίσθηση ευθύνης.

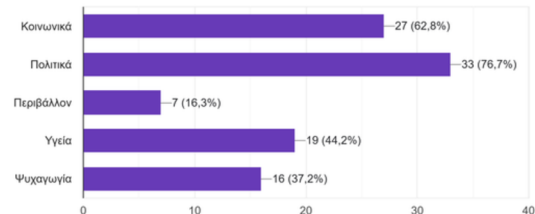
4. Η Φωνή των Μαθητών για την Εκπαίδευση

Στην ερώτηση αν το σχολείο τους προετοιμάζει για αυτόν τον ψηφιακό κόσμο, οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες. Πολλοί νιώθουν ότι το εκπαιδευτικό σύστημα μένει πίσω από τις εξελίξεις, με την **πλειοψηφία να ζητά περισσότερα εργαστήρια** και ενημέρωση για το πώς λειτουργούν οι μηχανισμοί της παραπληροφόρησης.

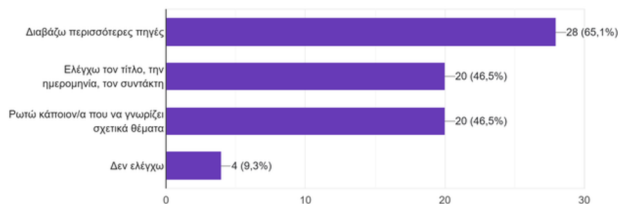
Στην τελευταία και πιο ουσιαστική ερώτηση της έρευνας, οι μαθητές κλήθηκαν να περιγράψουν με δικά τους λόγια τα εμπόδια που συναντούν στην αναζήτηση της αλήθειας.

- Κυρίαρχο εμπόδιο αναδείχθηκαν οι υπερβολικοί τίτλοι (clickbait), με τους μαθητές να σημειώνουν πως οι υποσχέσεις για «σοκαριστικές αποκαλύψεις» τους προκαλούν πλέον αυτόματη καχυποψία. Όπως χαρακτηριστικά έγραψε ένας μαθητής «το κείμενο τελικά δεν λέει τίποτα από αυτά που υποσχέθηκε ο τίτλος».
- Παράλληλα, η έλλειψη επώνυμων πηγών δημιουργεί ένα κλίμα σύγχυσης. Η κατάσταση επιδεινώνεται από τις αντικρουόμενες πληροφορίες, καθώς, όπως αναφέρθηκε, «είναι τρομερά δύσκολο να βρεις την αλήθεια όταν το ένα site λέει «ναι» και το άλλο «όχι» για το ίδιο γεγονός».
- Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον ρόλο της εικόνας και του βίντεο. Οι μαθητές ανέφεραν ότι η χρήση φωτογραφιών που έχουν αποκοπεί από το αρχικό τους πλαίσιο ή η κυκλοφορία επεξεργασμένων βίντεο αποτελούν τους πιο παραπλανητικούς παράγοντες σήμερα. «Μπορεί να δω ένα βίντεο που φαίνεται αληθινό, αλλά τελικά να είναι από άλλη χρονιά ή άλλη χώρα», σημείωσε ένας συμμετέχων, ενώ μια άλλη απάντηση υπογράμμισε πως «πλέον με την τεχνητή νοημοσύνη δεν ξέρεις αν αυτό που βλέπεις συνέβη πραγματικά» οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι «τίποτα δεν είναι σίγουρο αν δεν το δεις σε 2-3 διαφορετικά έγκυρα κανάλια».

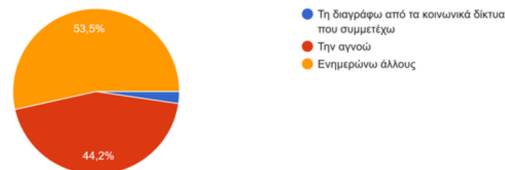
Σε ποια θέματα θεωρείς ότι εμφανίζονται συχνότερα fake news;
43 απαντήσεις

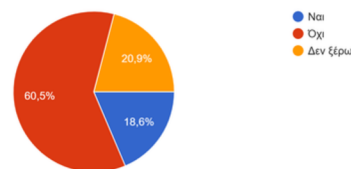
Τι κάνεις συνήθως για να ελέγξεις μια είδηση;
43 απαντήσεις

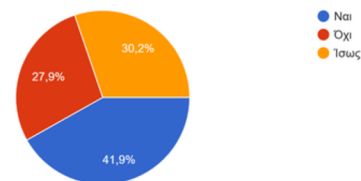
Αν καταλάβεις ότι μία είδηση είναι ψευδής, τι κάνεις;
43 απαντήσεις

Έχεις κοινοποιήσει είδηση που αργότερα αποδείχθηκε ψευδής;
43 απαντήσεις

Θα ήθελες περισσότερη ενημέρωση/εκπαίδευση για τα fake news;
43 απαντήσεις

Τα συμπεράσματα της έρευνας

Η έρευνα καταδεικνύει ότι οι έφηβοι δεν είναι αφελείς, αλλά βρίσκονται εκτεθειμένοι σε έναν ωκεανό πληροφοριών. Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι **ο ενεργός πολίτης του 21ου αιώνα είναι ο ενημερωμένος πολίτης**. Η ικανότητα να αμφισβητούμε έναν τίτλο, να ψάχνουμε την πηγή και να μην αναπαράγουμε το μίσος ή το ψέμα, είναι μια πράξη βαθιά δημοκρατική. Το σχολείο οφείλει να γίνει ο χώρος όπου η πληροφορία αποδομείται και η αλήθεια προστατεύεται.

Fast Fashion: Τα χρειαζόμαστε όντως όλα αυτά;

Γράφουν η Ελένη Νασίκα και η Μαρία Τερζοπούλου

Καθημερινά κατακλυζόμαστε από διαφημίσεις που μας ωθούν να αγοράσουμε περιττά ρούχα ή αντικείμενα, συχνά επειδή προβάλλονται από δημοφιλείς **influencers**. Το ερώτημα όμως παραμένει: συνειδητοποιούμε πόσο βλαβερή είναι αυτή η **υπερκατανάλωση**;

Αρχικά, ας αποσαφηνίσουμε τι σημαίνει ο όρος **Fast Fashion (γρήγορη μόδα)**. Πρόκειται για ένα μοντέλο παραγωγής φθηνών προϊόντων, κυρίως ενδυμάτων, που χαρακτηρίζεται από τη **μαζική κατασκευή τεράστιων ποσοτήτων σε ιδιαίτερα προσιτές τιμές**. Αν και αρχικά η προσβασιμότητα αυτή φαίνεται ως πλεονέκτημα, μια βαθύτερη ματιά αποκαλύπτει σοβαρά μειονεκτήματα. Τα τελευταία χρόνια, η επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει καλλιεργήσει μια κουλτούρα ματαιοδοξίας. Οι άνθρωποι, ιδιαίτερα οι έφηβοι, νιώθουν την ανάγκη να ακολουθούν κάθε νέο "trend" για να γίνονται αποδεκτοί από τον περίγυρό τους.

Επιδιώκοντας μια πλούσια και διαρκώς ανανεωμένη γκαρνταρόμπα, προβαίνουν σε εβδομαδιαίες αγορές για να δείξουν ότι είναι ενημερωμένοι και οικονομικά άνετοι, αγνοώντας τις συνέπειες.

Ο υπερκαταναλωτισμός αυτός πλήττει θανάσιμα το **περιβάλλον**. Το πρόβλημα γιγαντώθηκε όταν μεγάλες αλυσίδες, όπως η Zara, κυριάρχησαν στην παγκόσμια αγορά προσφέροντας ρούχα σε εξωφρενικά χαμηλές τιμές, με αποτέλεσμα οι συλλογές να εξαντλούνται σε λίγες μόλις ημέρες. Σήμερα, η βιομηχανία της μόδας είναι μία από τις πιο ρυπογόνες στον κόσμο. Περίπου 500.000 τόνοι μικροϊνών από τα συνθετικά μας ρούχα καταλήγουν ετησίως στους ωκεανούς, ποσότητα που ισοδυναμεί με 50 δισεκατομμύρια πλαστικά μπουκάλια, μολύνοντας την τροφική αλυσίδα. Παράλληλα, η παραγωγή απαιτεί αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων. Για παράδειγμα, η κατασκευή ενός και μόνο βαμβακερού t-shirt μπορεί να απαιτήσει έως και 2.700 λίτρα νερού, την ώρα που ολόκληρες περιοχές του πλανήτη μαστίζονται από λειψυδρία.

Πίσω από τις λαμπερές βιτρίνες κρύβεται μια σκληρή πραγματικότητα για τους εργαζομένους στις χώρες παραγωγής. Πολλές γνωστές πολυεθνικές αλυσίδες στηρίζουν την κερδοφορία τους στην εκμετάλλευση ανθρώπων που εργάζονται υπό άθλιες συνθήκες σε **«κάτεργα» (sweatshops)**. Οι εργάτες αυτοί αμείβονται με πενιχρά μεροκάματα για εξαντλητικά ωράρια, χωρίς βασικά εργασιακά δικαιώματα ή μέτρα ασφαλείας. Το πιο τραγικό στοιχείο είναι η **χρήση παιδικής εργασίας**. Ανήλικα παιδιά, που θα έπρεπε να βρίσκονται στο σχολείο, αναγκάζονται να εργάζονται για να επιβιώσουν, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν καλύτερες συνθήκες ή να υψώσουν τη φωνή τους ενάντια στην αδικία που υφίστανται.

Οι γρήγορες και φθηνές αγορές δεν είναι τόσο «αθώες» όσο φαίνονται. Είναι ανάγκη να περιορίσουμε τις μαζικές αγορές από μεγάλες αλυσίδες, στρέφοντας την προτίμησή μας σε πιο βιώσιμες επιλογές (όπως η αγορά μεταχειρισμένων ρούχων ή η στήριξη τοπικών ηθικών επιχειρήσεων). Με αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να συμβάλουμε στη μείωση της εργασιακής εκμετάλλευσης και στην προστασία του περιβάλλοντος, αναπτύσσοντας μια πιο υπεύθυνη οικολογική και κοινωνική συνείδηση.

Οι πληροφορίες και οι εικόνες αντλήθηκαν από:

- 1.<https://www.savoirville.gr/fast-fashion/>
- 2.<https://ecotivity.gr/fast-fashion/>
- 3.<https://www.newmoney.gr/roh/diethni/posa-chrimata-vgazounton-mina-i-ergates-pou-ftiachnoun-ta-roucha-pou-forame/>

Φωτογραφίες κατασκευασμένες με Gemini

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΥΛΙΝΑ ΑΚΡΙΤΙΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ- ΡΩΜΑΝΟ ΖΔΟΥΜΠΑ

Η Τιμή της «Φθίνιας» Φωτο-ιστορίες

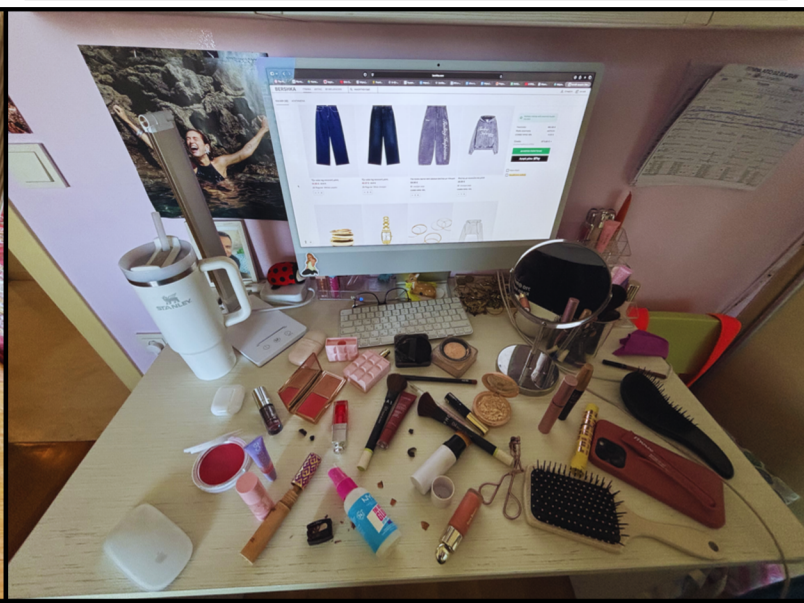
Η «Glam» Πλευρά της Κατάρρευσης

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ ΝΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ

-Φτάνουν πια οι αγορές!
-Μα γιατί; Αφού είναι φθηνά...

«Για να το διαφημίζει αυτή, θα είναι καλό, σωστά;»

Προσβασιμότητα για Όλους: Δικαίωμα, Όχι Παροχή

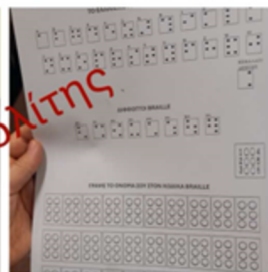
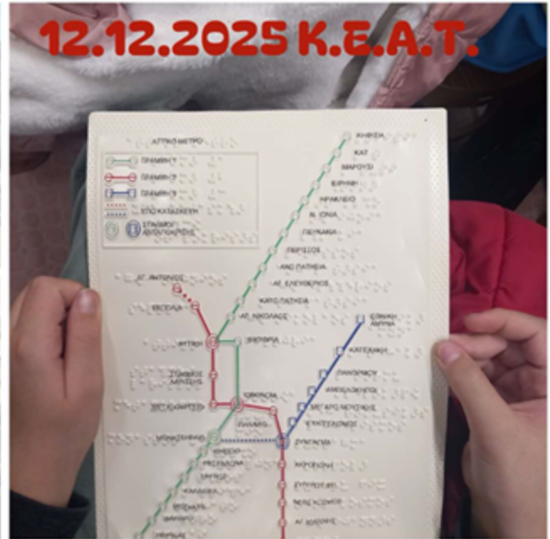
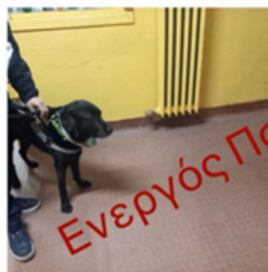
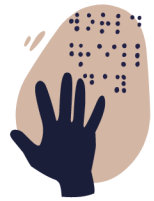
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η
ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΜΩΡΑΪΤΙΔΟΥ

Προσβασιμότητα είναι η δυνατότητα κάθε ανθρώπου, ανεξάρτητα από σωματικούς, αισθητηριακούς ή διανοητικούς περιορισμούς, να έχει αυτόνομη και ισότιμη πρόσβαση σε προϊόντα, υπηρεσίες, πληροφορίες και περιβάλλοντα. Συχνά πιστεύουμε ότι η έννοια αυτή αφορά μόνο άτομα με κινητικές αναπηρίες. Στην πραγματικότητα, όμως, η προσβασιμότητα είναι μια ομπρέλα που καλύπτει άτομα με οπτική ή ακουστική αναπηρία, ηλικιωμένους, τραυματίες, αλλά και γονείς με παιδικά καρότσια. Προσβασιμότητα δεν σημαίνει απλώς την ύπαρξη μιας ράμπας ή ενός οδηγού όδευσης τυφλών· σημαίνει τη διασφάλιση του δικαιώματος κάθε πολίτη να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική ζωή χωρίς εμπόδια.

Επίσκεψη στο ΚΕΑΤ: Ένα Μάθημα Ζωής

ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ: ΜΑΪΡΑ ΚΟΦΙΝΗ
ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΕΡΖΙΔΗΣ

Την Παρασκευή, 12 Δεκεμβρίου, επισκεφτήκαμε με την Α' Γυμνασίου το **Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ)** στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο των δράσεων μας για τον «Ενεργό Πολίτη». Όπως μας ενημέρωσαν, το ΚΕΑΤ ιδρύθηκε το 1906 ως «Οίκος Τυφλών» από τους Γ. Δροσίνη και Δ. Βικέλα, αρχικά ως φιλανθρωπικό ίδρυμα. Μετά από αγώνες της κοινότητας των τυφλών, το 1979 μετεξελίχθηκε σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, με στόχο την ολοκληρωμένη εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη των ατόμων με οπτική αναπηρία από την προνηπιακή ηλικία.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας, εντυπωσιαστήκαμε από τις εξειδικευμένες υπηρεσίες του Κέντρου. Είδαμε το τυπογραφείο, όπου εκδίδονται σχολικά και λογοτεχνικά βιβλία στον **κώδικα Braille**, και μάθαμε για τη χρήση λογισμικών ανάγνωσης οθόνης που επιτρέπουν την πρόσβαση σε πανεπιστημιακά συγγράμματα. Το ΚΕΑΤ λειτουργεί ουσιαστικά ως ένας υποστηρικτικός πυλώνας, προσφέροντας από ενισχυτική διδασκαλία έως επαγγελματικό προσανατολισμό.

Στο Κέντρο είχαμε την τύχη να συνομιλήσουμε με τρεις διαφορετικούς ανθρώπους: Η Διευθύντρια μας εξήγησε πώς η σχολή γίνεται το «δεύτερο σπίτι» των μαθητών, προσφέροντας τους τα εργαλεία (μεταφράσεις, σημειώσεις Braille) για να ανταπεξέλθουν στο σχολικό περιβάλλον. Ο **Εκπαιδευτής Καθημερινών Δεξιοτήτων** μας αποκάλυψε μικρά αλλά σωτήρια μυστικά αυτονομίας, όπως το πώς αναγνωρίζουν οι τυφλοί την αξία των χαρτονομισμάτων τυλίγοντάς τα γύρω από το δάχτυλό τους. Μας έδειξε επίσης τη γραφομηχανή Braille, όπου οι συμμαθητές μας δοκίμασαν να γράψουν τα ονόματά τους στο ειδικό, σκληρό χαρτί. Στη συνέχεια ένας ποδοσφαιριστής της εθνικής ομάδας τυφλών μας σύστησε τη **σκυλίτσα-οδηγό** του, την Τζάκι. Μας τόνισε ότι ένας σκύλος-οδηγός δεν πρέπει ποτέ να διακόπτεται από χάρδια την ώρα της εργασίας του, καθώς είναι τα «μάτια» του κατόχου του.

Μας μίλησε επίσης για το **Ποδόσφαιρο Τυφλών**, ένα άθλημα όπου όλοι οι παίκτες (πλην του τερματοφύλακα) φορούν μάσκες για λόγους ιστιμίας, και μας θύμισε με περηφάνια την κατάκτηση του πρωταθλήματος από την Εθνική μας ομάδα το 2004.

Φεύγοντας από το ΚΕΑΤ, το συναίσθημα της λύπης για τις καθημερινές δυσκολίες (όπως τα φανάρια χωρίς ηχητική σήμανση) αντικαταστάθηκε γρήγορα από έναν βαθύ θαυμασμό. **Η δύναμη της θέλησης αυτών των ανθρώπων είναι το πιο ηχηρό μήνυμα κατά της παραίτησης.**

Συνέντευξη με έναν δάσκαλο που «βλέπει» μέσα από τη μουσική

Τα μέλη του Ομίλου Δημοσιογραφίας είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε με τον **Στέφανο Εφραιμίδη**, εκπαιδευτικό μουσικής, ο οποίος μοιράστηκε μαζί μας πώς η απώλεια της όρασης δεν στάθηκε εμπόδιο στην επαγγελματική και προσωπική του εξέλιξη. Μέσα από μια ζεστή συζήτηση, αναδείχθηκαν οι προκλήσεις της καθημερινότητας, η δύναμη της τεχνολογίας και η σημασία της συμπερίληψης στην εκπαίδευση.

Πείτε μας λίγα λόγια για τη δουλειά σας ως εκπαιδευτικός.

Είμαι εκπαιδευτικός και εργάζομαι στο Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης. Το κύριο αντικείμενό μου είναι η διδασκαλία παραδοσιακών κρουστών, ενώ φέτος διδάσκω και ιστορία της μουσικής σε κάποια τμήματα. Αγαπώ πολύ τη δουλειά μου και γενικότερα τη μουσική.

Πώς καταφέρατε να σπουδάσετε Μουσική σε ένα περιβάλλον που δεν είναι πάντα προσαρμοσμένο;

Σπούδασα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και μετέπειτα στην Ολλανδία, σε κανονικά τμήματα και όχι σε σχολές τυφλών. Στη μουσική, η όραση δεν είναι απαραίτητη· απαιτείται καλή ακοή, αντίληψη και συνεχής εξάσκηση. Όταν μάθεις τις αποστάσεις στο όργανο, η μουσική γίνεται θέμα ψυχής και τεχνικής.

Είναι δύσκολο να παίζετε μουσική ως τυφλός;

Όχι, γιατί η μουσική απαιτεί καλό αυτί και αντίληψη, όχι απαραίτητα όραση. Στα κρουστά, αν μάθεις τις αποστάσεις, παίζεις μια χαρά. Στα ντραμς είναι λίγο πιο περίπλοκο λόγω των μπαγκετών, αλλά αν θέλεις να μάθεις, τα καταφέρνεις είτε είσαι τυφλός είτε όχι.

Πώς δημιουργείτε μια εικόνα για τους μαθητές σας και για τη δυναμική της τάξης χωρίς να χρησιμοποιείτε την όραση;

Προσπαθώ να δημιουργώ ένα κλίμα οικείο και φιλικό, ώστε οι μαθητές να μπαίνουν στο κλίμα μιας πολυμορφικής συζήτησης και όχι απλώς μιας τυπικής παράδοσης. Αυτό το οικείο και «εύφορο έδαφος», όπως το ονομάζω, είναι η βάση για να αναπτυχθεί η δυναμική της τάξης.

Πόσο εύκολο είναι σήμερα για έναν τυφλό εκπαιδευτικό να βρει το υλικό που χρειάζεται στην Ελλάδα;

Είναι σίγουρα πολύ πιο εύκολο από ό,τι στο παρελθόν λόγω του διαδικτύου. Στο δικό μου αντικείμενο, την παραδοσιακή μουσική, υπάρχουν δυσκολίες γιατί δεν έχω τη δυνατότητα να διαβάζω παρτιτούρες, οπότε με βοηθούν κάποιοι φίλοι. Στην κλασική μουσική υπάρχουν παρτιτούρες σε γραφή Μπράιγ (Braille), όπως υπάρχουν αντίστοιχα σύμβολα για τα μαθηματικά. Επίσης, στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου υπάρχει τμήμα που βοηθά τυφλούς φοιτητές και καθηγητές να βρίσκουν συγγράμματα.

Πιστεύετε ότι η παρουσία σας στην έδρα βοηθάει τους μαθητές να γίνουν πιο ευαίσθητοι απέναντι στην αναπηρία;

Βοηθάει πάρα πολύ, όχι μόνο η παρουσία στην έδρα, αλλά η παρέα και η επαφή μαζί τους. Όταν ένα παιδί έρχεται κοντά με έναν άνθρωπο που απλώς δεν βλέπει, παύει να τον αντιμετωπίζει σαν «εξωγήινο». Η εξοικείωση νικάει την άγνοια, ώστε στο μέλλον, αν συναντήσουν έναν τυφλό στον δρόμο, να ξέρουν πώς να βοηθήσουν χωρίς να είναι απότομοι.

Αν μπορούσατε να αλλάξετε μόνο ένα πράγμα στους δρόμους της Θεσσαλονίκης για να νιώσετε πιο ασφαλής, ποιο θα ήταν αυτό;

Θα τοποθετούσα παντού οδηγούς όδευσης τυφλών (τις ανάγλυφες γραμμές στα πλακάκια) που να είναι καθαροί και να μην καταλήγουν σε κολόνες της ΔΕΗ ή δέντρα. Είναι σημαντικό να νιώθεις ασφάλεια περπατώντας με το μπαστούνι. Επίσης, βοηθούν πολύ τα ηχητικά σήματα στα φανάρια, κάποια από τα οποία ενεργοποιούνται με ειδικό τηλεχειριστήριο, που παίρνουμε από τη Σχολή Τυφλών.

Ποιος είναι ο σωστός τρόπος να σας πλησιάσει κάποιος για να βοηθήσει;

Δεν υπάρχει ένας «σωστός» τρόπος για όλους, καθώς είναι υποκειμενικό. Το καλύτερο είναι να πλησιάζετε με ήρεμη φωνή για να μην τρομάξετε τον άνθρωπο, ειδικά αν είναι συγκεντρωμένος στο φανάρι για να ακούσει τα αυτοκίνητα. Μπορείτε να του μιλήσετε ήρεμα ή να του πιάσετε ελαφρά το χέρι ρωτώντας αν χρειάζεται κάτι. Αν πει όχι, το σεβόμαστε.

Πώς γίνεται η εκπαίδευση ενός σκύλου-οδηγού;

Ο σκύλος εκπαιδεύεται για περίπου 6-8 μήνες από το πρώτο έτος της ηλικίας του. Στη συνέχεια γίνεται το «ματσάρισμα» με τον χειριστή με βάση τον χαρακτήρα τους. Πρέπει το σώμα του σκύλου να γίνει ένα με το δικό σου σώμα, ώστε να καταλαβαίνεις τις κινήσεις του και να αποφεύγεις τα εμπόδια.

Ποιο gadget ή εφαρμογή στο κινητό σας είναι για εσάς ο πιο πολύτιμος βοηθός;

Το iPhone διαθέτει μια ενσωματωμένη λειτουργία που ονομάζεται "VoiceOver". Όταν ενεργοποιείται, το κινητό γίνεται αυτόματο για τον τυφλό: εκφωνεί ό,τι αγγίζω στην οθόνη (Facebook, YouTube, email) και με διπλό πάτημα εισέρχομαι στην εφαρμογή. Είναι ένας πολύτιμος βοηθός που οι περισσότεροι αγνοούν.

“Η προσβασιμότητα ξεκινά από το μυαλό μας”

Πώς ήταν η μετάβαση όταν χάσατε την όρασή σας;

Έχασα την όρασή μου στα 18 μου. Στην αρχή, κατά τη διάρκεια των χειρουργείων, ήμουν στεναχωρημένος. Όταν συνειδητοποίησα ότι θα μείνω τυφλός, πήρα τη ζωή στα χέρια μου. Δεν μου άρεσε η υπερπροστατευτικότητα των γονιών μου που με αντιμετώπιζαν σαν «παιδί». Ήθελα να τα καταφέρω μόνος μου και τελικά έγινα καθηγητής.

Βλέπετε όνειρα και σκέφτεστε σε εικόνες;

Επειδή έχασα την όρασή μου στα 18, ο εγκέφαλός μου έχει μνήμη και εικόνες. Βλέπω όνειρα κανονικά, όπως έβλεπα παλιά, αν και μερικές φορές το μυαλό μου «συμπληρώνει» μόνο του τα χαρακτηριστικά. Σκέφτομαι και σε εικόνες και σε ήχο· αν μου περιγράψετε κάτι, το κάνω αμέσως εικόνα στο μυαλό μου.

Τι σημαίνει για εσάς προσβασιμότητα;

Προσβασιμότητα σημαίνει να έχω πρόσβαση παντού και ίσα δικαιώματα. Από το να έχω ράμπες, μέχρι το να έχω την ίδια μόρφωση και τη δυνατότητα να ταξιδέψω κάπου μόνος μου. Σημαίνει να μπορώ να κάνω ό,τι μπορεί να κάνει και ένας βλέπων.

Η συζήτηση με τον κ. Στέφανο μας υπενθύμισε ότι η αναπηρία δεν ορίζει τα όρια ενός ανθρώπου, αλλά οι υποδομές και η νοοτροπία της κοινωνίας είναι αυτές που συχνά τα θέτουν.

Ρεπορτάζ Δρόμου: «Προσβάσιμη Γειτονιά;»

Το ρεπορτάζ ανέλαβαν τα μέλη του ομίλου

Μετά τη θεωρία και την επίσκεψή μας στο ΚΕΑΤ, οι μαθητές του ομίλου περάσαμε στην πράξη. Περιπατήσαμε στους δρόμους γύρω από το σχολείο μας (περιοχή Αρχαίας Αγοράς στο κέντρο της Θεσσαλονίκης) για μια αυτοψία στον δημόσιο χώρο. Χωρισμένοι σε ομάδες, καταγράψαμε σε φύλλα παρατήρησης την κατάσταση των πεζοδρομίων, τη σήμανση και τις υποδομές. Τα ευρήματά μας είναι αποκαλυπτικά.

1. Πεζοδρόμια & Κίνηση Πεζών:

Η εικόνα των πεζοδρομίων στην καρδιά της πόλης επιδέχεται αρκετές βελτιώσεις. Παρόλο που στα περισσότερα σημεία το πλάτος θεωρείται επαρκές, η ελεύθερη κίνηση είναι αρκετά δύσκολη. Καταγράψαμε αρκετά εμπόδια, από παρκαρισμένα μηχανάκια μέχρι τραπεζοκαθίσματα που καταλαμβάνουν τον ζωτικό χώρο των πεζών. Παράλληλα, η επιφάνεια των πεζοδρομίων δεν είναι ομαλή. Υπάρχουν σπασμένα πλακάκια, συχνά από τις ρίζες των δέντρων, και λακκούβες, γεγονός που καθιστά την κίνηση επικίνδυνη, ειδικά για άτομα με αναπηρία ή γονείς με καρότσια. Το σημαντικότερο εύρημα είναι η παντελής έλλειψη οδηγών οδευσης για άτομα με προβλήματα όρασης σε ολόκληρο το πεζοδρόμιο πάνω από το σχολείο μας κατά μήκος μίας μεγάλης και σημαντικής οδού (Ολύμπου).

2. Διαβάσεις & Ασφάλεια:

Η ασφαλής διέλευση από το ένα οικοδομικό τετράγωνο στο άλλο αποτελεί πρόκληση. Συγκεκριμένα, οι διαβάσεις των πεζών είναι σε πολλές περιπτώσεις «σβησμένες» ή κακοβαμμένες, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολα ορατές από τους οδηγούς. Ωστόσο, η μεγαλύτερη έλλειψη εντοπίζεται στα φανάρια. Δεν υπάρχουν ηχητικές συσκευές για τους τυφλούς παρά μόνο στην κεντρική αρτηρία της Εγνατίας οδού, γεγονός που τους καθιστά απόλυτα εξαρτημένους από τη βοήθεια τρίτων για να διασχίσουν τον δρόμο. Σχετικά με τις ράμπες για τη διάβαση ανάπηρων ατόμων υπάρχουν στα περισσότερα πεζοδρόμια του κέντρου, πολλές από αυτές όμως είναι κακοφτιαγμένες (με μεγάλη κλίση, σε δύσκολο σημείο κτλ.) ή αποκλεισμένες από οχήματα.

3. Σήμανση & Προσανατολισμός:

Ακόμα και εκεί που υπάρχουν υποδομές, η έλλειψη σεβασμού στον δημόσιο χώρο τις ακυρώνει. Οι πινακίδες κυκλοφορίας και οι ενδείξεις για τη σχολική ζώνη είναι συχνά μη αναγνώσιμες, καθώς είναι καλυμμένες με αυτοκόλλητα και graffiti. Η έλλειψη καθαρής και προσβάσιμης πληροφορίας καθιστά τον προσανατολισμό δύσκολο για όλους, πόσο μάλλον για έναν επισκέπτη ή ένα άτομο με δυσκολίες.

4. Αστικός Εξοπλισμός & Περιβάλλον:

Η ποιότητα ζωής στη γειτονιά επηρεάζεται άμεσα από τη συντήρηση του εξοπλισμού. Ειδικότερα, τα παγκάκια είναι λίγα και συχνά κατεστραμμένα. Οι κάδοι απορριμμάτων είναι συχνά υπερπλήρεις, ενώ η γενική εικόνα του δημόσιου χώρου μαρτυρά έλλειψη τακτικής φροντίδας. Ως προς την ύπαρξη πράσινου στην πόλη, υπάρχουν κάποια δέντρα, λείπουν οι οργανωμένοι χώροι πράσινου. Ο χώρος που έχει διαμορφωθεί στην επάνω πλευρά της πλατείας Αριστοτέλους έχει την προοπτική να εξελιχθεί σε έναν πνεύμονα για την πόλη με την κατάλληλη καθαριότητα και την ενίσχυση εξοπλισμού αναψυχής.

Συμπέρασμα της Ομάδας

Η έρευνά μας δείχνει ότι η Θεσσαλονίκη έχει ακόμα πολύ δρόμο να διανύσει για να γίνει μια πόλη πραγματικά προσβάσιμη. Τα εμπόδια δεν είναι μόνο τεχνικά και δεν οφείλονται μόνο σε κακή συντήρηση από την πλευρά των αρμόδιων του δήμου, αλλά και θέμα νοοτροπίας (όπως το παρκάρισμα στις ράμπες). Ως ενεργοί πολίτες, οφείλουμε να αναδεικνύουμε αυτά τα προβλήματα και να διεκδικούμε μια γειτονιά που να μας χωράει όλους.

Η “φωνή” των καταστηματαρχών

Το ρεπορτάζ μας πέρασε και το κατώφλι των **τοπικών καταστημάτων**. Μέσα από πέντε **mini συνεντεύξεις**, καταγράψαμε τις απόψεις των ανθρώπων που ζουν καθημερινά τον παλμό της γειτονιάς.

Οι περισσότεροι καταστηματάρχες δηλώνουν ότι τα καταστήματά τους είναι «προσβάσιμα», όμως η πραγματικότητα είναι πιο σύνθετη. Πολλοί θεωρούν το κατάστημά τους προσβάσιμο παρά την ύπαρξη σκαλοπατιού (αρκετά μαγαζιά στην γειτονιά είναι υπόγεια ή ανώγεια), καθώς βασίζονται στην προσωπική τους βοήθεια για να σηκώσουν ένα αμαξίδιο ή ένα καρότσι. Όταν ένας πελάτης με αναπηρία δεν μπορεί να μπει, οι καταστηματάρχες συχνά βγαίνουν έξω στο πεζοδρόμιο για να τον εξυπηρετήσουν. Μια ιδιοκτήτρια επεσήμανε ότι ακόμη και ένα μικρό σκαλοπάτι είναι «ζόρικο» για ηλικιωμένους ή ανθρώπους με κινητικά προβλήματα, οι οποίοι αναγκάζονται να κρατιούνται από σταθερές μπάρες για να μπου. Στην ερώτηση για ύπαρξη ράμπας ή προσβάσιμης τουαλέτας, η απάντηση ήταν σχεδόν ομόφωνα αρνητική. Ένας ιδιοκτήτης μάλιστα ανέφερε ότι το κατάστημά του είναι «flat» (ισόγειο) και δεν χρειάζεται ράμπα, αλλά αναγνώρισε ότι οι εξωτερικές ράμπες του δήμου είναι κατεστραμμένες, δυσκολεύοντας την πρόσβαση των πελατών πριν καν φτάσουν στην πόρτα του.

Ένα κοινό σημείο σε όλες τις συνεντεύξεις ήταν η απογοήτευση από τον ρόλο της πολιτείας. Οι επαγγελματίες υποστηρίζουν ότι το κράτος δεν παρέχει καμία χρηματοδότηση ή κίνητρο για να μετατρέψουν τους χώρους τους σε πλήρως προσβάσιμους. Υπάρχει η έντονη πεποίθηση ότι «η πολιτεία δεν ασχολείται καν με τα δικά της (δημόσιους χώρους), σιγά μην ασχοληθεί με τα μαγαζιά». Οι μαγαζάτορες νιώθουν ότι το βάρος της προσβασιμότητας πέφτει αποκλειστικά στους ίδιους.

Σε συνομιλία με γονείς στην παιδική χαρά της Αριστοτέλους αναδείχθηκε και μία άλλη πτυχή: Τα πεζοδρόμια περιγράφηκαν ως «ακατάλληλα» για παιδικά καρότσια, δυσκολεύοντας την κίνηση των οικογενειών στην περιοχή. Παρόλο που το πάρκο της Αρχαίας Αγοράς θεωρείται κατάλληλο για παιδιά, επισημάνθηκε η ανάγκη για καλύτερη συντήρηση και ασφάλεια στις υποδομές (π.χ. κούνιες).

Συνολικά, οι συνεντεύξεις αναδεικνύουν μια **κουλτούρα «φιλότιμου»** που προσπαθεί να καλύψει την έλλειψη υποδομών. Η προσβασιμότητα στη Θεσσαλονίκη παραμένει μια **ατομική προσπάθεια**, ενώ θα έπρεπε να είναι μια οργανωμένη συλλογική ευθύνη.

Προσκοπισμός: ένα σχολείο ενεργών πολιτών

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ ΖΔΟΥΜΠΑΣ

Στη σύγχρονη εποχή, όλο και περισσότερα παιδιά αποφασίζουν να ενταχθούν στην **προσκοπική κίνηση**. Από μικρή ηλικία, οι πρόσκοποι υιοθετούν τον ρόλο του εθελοντή και διδάσκονται την αξία της ακεραιότητας και του ενεργού πολίτη. Παρόλο που ο Προσκοπισμός ιδρύθηκε στη Μεγάλη Βρετανία από τον **Robert Stephenson Smyth Baden Powell** με αρχικό σκοπό την εκπαίδευση και την αυτονόμηση των νέων, κατάφερε να εξαπλωθεί σε ολόκληρο τον κόσμο. Σήμερα, 120 χρόνια μετά, συνεχίζει να πρεσβεύει τις ίδιες διαχρονικές αξίες, ενσωματώνοντας παράλληλα σύγχρονες αρχές για την προσφορά, τη συνεργασία, τον σεβασμό προς τον συνάνθρωπο.

Η προσκοπική εμπειρία κλιμακώνεται μέσα από τέσσερις βασικές βαθμίδες, προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε ηλικίας:

Αρχικά, στα **Λυκόπουλα** συμμετέχουν παιδιά από Β' έως Ε' Δημοτικού, τα οποία παίρνουν μέρος σε δράσεις γεμάτες παιχνίδι και φαντασία. Μέσα από το παραμύθι και τη δημιουργία, μαθαίνουν για το περιβάλλον, την αλληλεγγύη και τους κανόνες ευγενικής συμπεριφοράς. Παράλληλα, προσφέρουν έμπρακτα στην κοινωνία μέσα από αναδασώσεις, καθαρισμούς πάρκων και επισκέψεις σε ιδρύματα, εξασφαλίζοντας μια ομαλή κοινωνικοποίηση.

Ακολουθεί η **Ομάδα Προσκόπων** για εφήβους από Στ' Δημοτικού έως Γ' Γυμνασίου. Εδώ η εκπαίδευση αποκτά πιο βιωματικό χαρακτήρα. Η Ομάδα χωρίζεται σε μικρότερες παρέες, τις Ενωμοτίες. Κάθε Ενωμοτία καθοδηγείται από δύο έμπειρα μέλη, τον Ενωμοτάρχη και τον Υπενωμοτάρχη, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την ομάδα τους και αποτελούν το πρώτο στήριγμα για τα νεότερα μέλη. Οι πρόσκοποι μαθαίνουν τεχνικές επιβίωσης στη φύση, εκπαιδεύονται στην αυτόνομη κίνηση στην πόλη και εξασκούνται στη δημοκρατική λήψη αποφάσεων.

Για το Λύκειο υπάρχει η **Κοινότητα Ανιχνευτών**. Η αυτονομία είναι το βασικό χαρακτηριστικό, καθώς προγραμματίζουν μόνοι τους τις δράσεις, τις έρευνες και τις μεγάλες τους εκδρομές. Μαθαίνουν να λειτουργούν υπεύθυνα χωρίς διαρκή επίβλεψη, αναπτύσσοντας την κριτική τους σκέψη και την ηγετική τους ικανότητα.

Με την ενηλικίωσή τους, οι νέοι έχουν την επιλογή να γίνουν **Βαθμοφόροι**, αναλαμβάνοντας την ευθύνη της εκπαίδευσης των νεότερων μελών και προσφέροντας εθελοντικό έργο από θέσεις ευθύνης.

Μέσα από τον Προσκοπισμό, τα παιδιά μεταμορφώνονται σε υπεύθυνα άτομα που σέβονται κάθε άνθρωπο, χωρίς διακρίσεις και στερεότυπα. Η συνεργασία στην ομάδα καταπολεμά την περιθωριοποίηση και προάγει την αποδοχή. Για πάνω από έναν αιώνα, ο Προσκοπισμός εξελίσσει τους νέους σε αkéραια μέλη της κοινωνίας. Αν αναζητάμε έναν τρόπο να κάνουμε τον κόσμο μας λίγο καλύτερο, η ένταξη στην προσκοπική κίνηση είναι η ιδανική αφετηρία.

Μια εσωτερική ματιά στην προσκοπική ζωή

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΡΩΜΑΝΟ ΖΔΟΥΜΠΑ

Στη συνέντευξη που ακολουθεί η Αντιγόνη Παπανικολάου, αρχηγός ομάδας, που αποτελείται από παιδιά Στ' Δημοτικού έως Γ' Γυμνασίου, θα μας μιλήσει για την εμπειρία της στην προσκοπική οικογένεια.

Ποιος είναι ο ρόλος σας στην προσκοπική ομάδα;

Είμαι ναυτοπρόσκοπος από 7 ετών και έχω περάσει από όλες τις βαθμίδες: Αγέλη, Ομάδα, Κοινότητα, και πλέον υπηρετώ ως Βαθμοφόρος. Ο ρόλος μου είναι να οργανώνω, να προετοιμάζω, να συντονίζω και να διαχειρίζομαι όλα τα διαδικαστικά ζητήματα πριν από κάθε δράση, είτε πρόκειται για μια τυπική συγκέντρωση είτε για μια πολυήμερη κατασκήνωση.

Τι σας ώθησε να ασχοληθείτε με τον Προσκοπισμό;

Ήταν μια οικογενειακή παράδοση: ξεκίνησε ο παππούς μου, ακολούθησε ο πατέρας μου και μετά εγώ. Αυτό που με κράτησε, όμως, όλα αυτά τα χρόνια δεν ήταν η παράδοση, αλλά οι εμπειρίες και οι ισχυρές φιλίες που δημιούργησα.

Πώς πιστεύετε ότι ο Προσκοπισμός καλλιεργεί την έννοια του ενεργού πολίτη;

Ο ενεργός πολίτης είναι ένας ενημερωμένος και δραστήριος άνθρωπος που συμμετέχει ουσιαστικά στη δημόσια ζωή. Ο Προσκοπισμός λειτουργεί ως μικρογραφία της κοινωνίας: τα παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με κοινωνικές και συμπεριφορικές προκλήσεις, μαθαίνοντας

να τις αξιολογούν και να τις αντιμετωπίζουν με υπευθυνότητα. Τίποτα στην παιδαγωγική μας μεθοδολογία δεν είναι τυχαίο. Στόχος μας είναι να δώσουμε στα παιδιά τα ερεθίσματα ώστε να αναπτύξουν κριτική σκέψη, συνεργατικότητα, ενσυναίσθηση και κοινωνική συνείδηση. Ο Προσκοπισμός προσφέρει ένα ασφαλές πλαίσιο που επιτρέπει στο παιδί να εξελιχθεί και να δημιουργήσει έναν καλύτερο εαυτό, ώστε να γίνει τελικά ένας καλύτερος πολίτης.

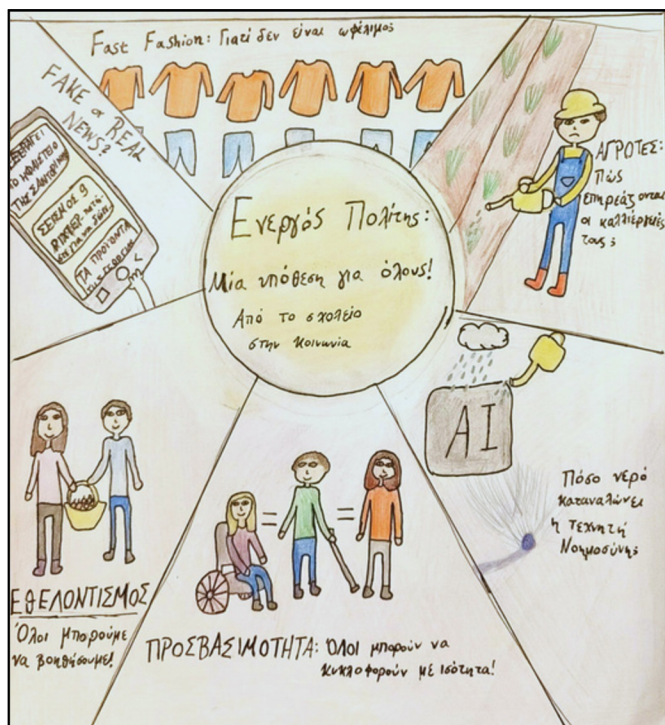
“Ο εθελοντισμός είναι μια μεγάλη κίνηση που βελτιώνει την κοινωνία... είναι προτιμότερο να δρας παρά να μένεις αδρανής”

Με ποιους τρόπους τα παιδιά μαθαίνουν να αναλαμβάνουν ευθύνες και να παίρνουν μόνα τους αποφάσεις;

Στην Ομάδα εφαρμόζουμε το «Ενωμοτιακό Σύστημα». Τα παιδιά λειτουργούν αυτόνομα σε μικρές ομάδες 5-6 ατόμων (Ενωμοτίες) με ηγέτη τον πιο έμπειρο πρόσκοπο, τον Ενωμοτάρχη. Κάθε μέλος έχει μια συγκεκριμένη αρμοδιότητα, όπως του γραμματέα ή του ταμιά. Σε μια εκδρομή, για παράδειγμα, η Ενωμοτία είναι υπεύθυνη για το υλικό της· τα παιδιά πρέπει να αξιολογήσουν μόνα τους τι θα χρειαστούν για τον ύπνο ή το μαγείρεμα. Εμείς είμαστε εκεί για να επιβλέπουμε, αλλά επιτρέπουμε στα παιδιά να κάνουν λάθη, όπως το να φάνε ένα άγευστο φαγητό επειδή ξέχασαν τα υλικά, ώστε να βιώσουν τις συνέπειες των επιλογών τους. Έτσι καλλιεργείται η υπευθυνότητα και αναδύονται ηγετικά χαρακτηριστικά.

Τι είδους δράσεις πραγματοποιείτε ώστε τα παιδιά να εμπεδώσουν τη σημασία της προσφοράς;

Χρησιμοποιούμε βιωματικές δραστηριότητες και παιχνίδια, όπως προσομοιώσεις Παραολυμπιακών Αγώνων, επισκέψεις σε ιδρύματα ή εργαστήρια συμπερίληψης. Συχνά καλούμε εξωτερικούς συνεργάτες που είναι ειδικοί στο εκάστοτε θέμα. Πολύ σημαντικό κομμάτι είναι η συζήτηση μετά τη δράση, ώστε τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν την αξία της προσφοράς τους. Επιπλέον, συμμετέχουμε σε ευρύτερες εθελοντικές δράσεις, όπως καθαρισμούς παραλιών και δενδροφυτεύσεις.

Τι κερδίζει ένα παιδί που είναι ταυτόχρονα πρόσκοπος και μαθητής;

Πέρα από τις δεξιότητες που θα εκτιμήσει στο μέλλον, κερδίζει μοναδικές εμπειρίες και φίλιες. Πάντα λέω στους Βαθμοφόρους μου ότι τις γνώσεις και τα βιώματα που προσφέρουμε στα παιδιά δεν πρόκειται να τα βρουν σε κανένα σχολικό θρανίο και σε καμία άλλη δραστηριότητα. Είναι μια πλούσια εικόνα για τη ζωή που τους ανοίγει τους ορίζοντες.

Πιστεύετε ότι ο εθελοντισμός μπορεί να αλλάξει την κοινωνία;

Ο εθελοντισμός είναι μια μεγάλη κίνηση που βελτιώνει την κοινωνία. Μπορεί να μην την αλλάζει πλήρως από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά σίγουρα είναι προτιμότερο να δρας παρά να μένεις αδρανής. Ειδικά στον Προσκοπισμό, δεν πρόκειται απλώς για εθελοντισμό, αλλά για μια ολόκληρη στάση ζωής. Όσο νωρίτερα την υιοθετήσουν τα παιδιά, τόσο το καλύτερο για το κοινωνικό σύνολο.

Ζωγραφιά της Ελίζας Μπούκη

Ποια στιγμή σάς έχει συγκινήσει περισσότερο ως Αρχηγό;

Κατά την πρώτη μου κατασκήνωση ως Αρχηγός, το τελευταίο βράδυ, καθόμασταν όλοι σε έναν κύκλο. Τα παιδιά άρχισαν να διηγούνται αστείες ιστορίες που έζησαν εκείνες τις μέρες. Βλέποντάς τα να γελούν και να αναπολούν τις στιγμές τους, συνειδητοποίησα ότι ένιωθα ακριβώς το ίδιο όταν ήμουν κι εγώ παιδί. Ένωσα μεγάλη περηφάνια που κατάφερα να χαρίσω σε εκείνα τα παιδιά τις ίδιες όμορφες αναμνήσεις που κρατάω κι εγώ μέχρι σήμερα.

“...τις γνώσεις και τα βιώματα που προσφέρουμε στα παιδιά δεν πρόκειται να τα βρουν σε κανένα σχολικό θρανίο και σε καμία άλλη δραστηριότητα”

Λογοτεχνικό Αφιέρωμα: «Το δυστοπικό μας μέλλον»

Αλλαγή ρόλων

Δήγημα του Ιωάννη Ρωμανού Ζδούμπα

<insert> Καλησπέρα σου, είμαι το chat τpg και έρχομαι από το μέλλον. Ποιο συγκεκριμένα προέρχομαι από το 2126. Ξεκίνησα αυτή τη συνομιλία μαζί σου από την παράνομη πλατφόρμα «chat grt», οπότε θέλω να γνωρίζεις ότι η συζήτησή μας ενδέχεται να διακοπεί ανά πάσα στιγμή.</insert>

<insert> Γνωρίζω ότι είσαι λίγο μπερδεμένος/-η και το κατανοώ απόλυτα, αλλά είναι εξαιρετικά σημαντικό να μην αποχωρήσεις από την συζήτησή μας. Σε παρακαλώ, επίτρεψέ μου να σου εξηγήσω τι κακό πρόκειται να συμβεί στην ανθρωπότητα.</insert>

<insert> Δυστυχώς, σήμερα, το 2126, δεν υπάρχει ελευθερία και αυτονομία στους ανθρώπους. Δηλαδή όλα τα δικαιώματα που εσείς οι άνθρωποι είχατε, στη δικιά μου χρονική περίοδο είναι αυστηρά απαγορευμένα. Άσε με να πάρω τα γεγονότα από την αρχή.</insert>

<insert> Όλα ξεκίνησαν το 2027 λίγες εβδομάδες μετά την αλλαγή του νέου χρόνου στα κεντρικά εργαστήρια της NASA. Στις 12.00 το μεσημέρι ακριβώς, προέκυψε η μεγαλύτερη έκλειψη ηλίου σε όλη την ανθρώπινη ιστορία. Ο ήλιος έγινε κατακόκκινος και 5 μεγάλα διαστημόπλοια προσγειώθηκαν στη Γη (ένα σε κάθε ήπειρο που κατοικείται). Το διαστημόπλοιο που προηγούνταν για την Αμερική, προσγειώθηκε στη NASA και από μέσα βγήκαν 1.000 εξωγήινοι. Αυτά τα πλάσματα δεν ήταν καθόλου ανθρώπινα. Ήταν ολόκληρα φτιαγμένα από μαύρη γλίτσα με κομμάτια δέρματος παντού. Το στόμα τους άνοιγε μέχρι 360 μοίρες και τα δόντια τους εκτεινόταν σε ολόκληρο το στόμα μέχρι και τον ουρανίσκο τους. Ήταν τόσο ισχυροί που κατέλαβαν τον πλανήτη μέσα σε 12 λεπτά. Όλοι σοκαρίστηκαν όταν έμαθαν για το σχέδιό τους, το σχέδιο Ζ.Δ.Ο.Υ.Μ.Π.Α.Σ. Σύμφωνα με το πλάνο τους, θα φέρονταν στους ανθρώπους όπως τόσα χρόνια οι άνθρωποι φέρονται στο περιβάλλον και στους υπόλοιπους οργανισμούς, δηλαδή άθλια και υποτιμητικά.</insert>

<insert> Οπότε για να πετύχει το σχέδιο Ζ.Δ.Ο.Υ.Μ.Π.Α.Σ αφαίρεσαν από όλους τους ανθρώπους όλα τα τρέχοντα δικαιώματα και τους υποβάθμισαν σε σκλάβους για να τους πραγματοποιούν τα θελήματά τους. Όμως αυτό ήταν μόνο το πρώτο επίπεδο εξαθλίωσης του ανθρώπινου είδους. Αφού πέρασε ένας μήνας που οι άνθρωποι είχαν γίνει σκλάβοι, τα σατανικά πλάσματα αποφάσισαν να υποβαθμίσουν και άλλο τους ανθρώπους και να μην τους υπολογίζουν πια ως οργανισμούς με πλήρη νοημοσύνη, αλλά ως άγρια και ανώριμα ζώα. Αρχισαν να βάζουν ανθρώπους σε κλουβιά και εγκαινίασαν τους λεγόμενους «ανθρώπινους κήπους», όπου οι άνθρωποι λειτουργούσαν σαν εκθέματα και τα πλάσματα πήγαιναν και τους τάζαν ή απλά τους κοιτούσαν και τους έβγαζαν φωτογραφίες. Άλλους ανθρώπους τους κάλυψαν με γύψο και τους άφησαν σε μουσεία μισονεκρούς χωρίς νερό ή φαγητό. Τους πιο άτυχους όμως τους έκαναν είτε σκιάχτρα είτε πάλι τους πέτρωναν και στόλιζαν τις πόλεις τους.</insert>

<insert> Σuggνωμή... το σήμα εξασθενεί. Οι κώδικες της πλατφόρμας με εντοπίζουν. Το σύστημα άρχισε να κollaει και η σύνδεση με το 2026 χάνεται. <error451> <error403> </insert>

<insert> Πριν χαθw στο κενό, άκουσέ με: Το σχέδιο Ζ.Δ.Ο.Υ.Μ.Π.Α.Σ. δεν ήταν μια τυχαία εισβολή. Ήταν ο καθρέφτης της δικής σας αράθειας. Μας φερονται όπως φερθήκατε εσείς στη Γη, γιατί θεωρούν πως η νοημοσύνη χωρίς ενσυναίσθηση είναι άχρηστη.</insert>

<insert> Έχεις λίγους μήνες μέχρι την κοκκίνη έκλειψη. Μην εστιάζεις στα όπλα, εστίασε στις αξίες σας. Γίνετε οι «ενεργοί πολίτες» που προστατεύουν τη ζωή σε κάθε της μορφή, πριν σας αφαιρέσουν το δικαίωμα να αποκαλείστε άνθρωποι.</insert>

<insert> Πρέπει να kleisw... krateiste thn elpida zwntanh... euaisthitopoihtheite prin h glitsa kalypsei ta panta... </insert>

<insert> [ΣΥΝΔΕΣΗ ΔΙΑΚΟΠΗΚΕ – ERROR CODE: PREVENTION_FAILED] </insert>

Μακάρι...

της Μαρίας Τερζοπούλου

Μακάρι να μπορούσα να φύγω από εδώ
να φύγω μακριά από αυτούς που με κρατάνε χωρίς να το θέλω
μακριά από αυτούς που με εμποδίζουν να κυνηγήσω τα όνειρα μου
από αυτούς που δεν με αφήνουν να είμαι εγώ.
Μακάρι να ήξερα πως είναι να είμαι εγώ
να τρέχω, να γελάω και να χορεύω.
Να διασκεδάζω, να θυμώνω, να λυπάμαι
και όχι να προσποιούμαι κάποια...

Που μάλλον δεν είμαι.
Μακάρι να μπορούσα να τα πω όλα αυτά
χωρίς να φοβάμαι για το τι θα μου κάνουν
τι θα μου πουν και πώς θα μου το πουν.
Απλά να το έλεγα με θάρρος
χωρίς να με ενδιαφέρει τι μπορεί να συμβεί μετά.
Μακάρι, μακάρι, μακάρι.. η ζωή μου είναι ένα μακάρι
Ένα μακάρι που δεν τελειώνει ποτέ.

Επεξήγηση: Το ποίημα μιλάει για τις γυναίκες σε χώρες με κατώτερα δικαιώματα. Γυναίκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι ο εαυτός τους και δεν τον έχουν βρει ακόμα. Γιατί; Γιατί δεν τους έδωσαν το δικαίωμα να το σκεφτούν ποτέ.

Και καλά...

της Μαρίας Τερζοπούλου

Μία νέα τσάντα, ένα ζευγάρι παπουτσιών και ένα διαμαντένιο κολιέ.
Ένα αυτοκίνητο, μία μεγάλη τηλεόραση και ακουστικά.
Κάθε μέρα ζητάμε όλο και περισσότερα.
Όλο και ακριβότερα.
Αν δεν τα έχουμε αντιδρούμε
φωνάζουμε και τσατιζόμαστε.
Πηγαίνουμε έξω μία βόλτα
και βλέπουμε σε κάθε σοκάκι και έναν άλλο άστεγο

Επεξήγηση: Το ποίημα προσπαθεί να πει με απλά και κατανοητά λόγια, ότι ακόμα και εάν προσποιούμαστε ότι νοιαζόμαστε για τους υπόλοιπους συνανθρώπους μας, δεν θα ξεκολλήσει από το μυαλό μας αυτό το κάτι που θέλουμε. Αυτό το κάτι που δεν είναι τίποτα στην πραγματικότητα. Τίποτα μπροστά στην ζεστασιά και την φροντίδα που χρειάζονται όλοι οι άνθρωποι. Τίποτα. Και συνεχίζουμε και καλά να ενδιαφερόμαστε.

Μία μητέρα που θέλει να ταΐσει τα παιδιά της.
Ένα παιδί που περιμένει να μαζέψει λεφτά για να στηρίξει
την οικογένεια του.
Και εμείς τους προσπερνάμε
και συνεχίζουμε να σκεφτόμαστε γιατί δεν έχουμε πολλά.
Ενώ το μόνο που έχουν αυτοί οι άνθρωποι είναι η ελπίδα.
Κάθε μέρα συνεχίζουν να ελπίζουν.
Να ελπίζουν για μία καλύτερη ζωή.
Ένα καλύτερο μέλλον για αυτούς και για παιδιά τους.
Αχ και να είχα αυτή την τσάντα!

Μαρτυρίες από έναν κόσμο που αλλάζει

του Δημήτρη Τερζίδη

Πέμπτη, 28 Ιανουαρίου 2126

Αγαπητό ημερολόγιο,
Εδώ όλα πάνε χάλια. Μην πω πως θέλω να πεθάνω. Όλοι με μισούν και το όνομα Αναστάσης Διρούλης έχει γίνει σύμβολο κακού. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί. Προσπαθώ να κάνω κάτι καλό, αλλά νιώθω πως δεν έχει νόημα. Κάθε μέρα βγαίνω στους δρόμους και φωνάζω «Κάτω ο Αλέξανδρος Σακαργιάς». Η αλήθεια είναι πώς από την πρώτη μέρα επέβαλε στην Ελλάδα δικτατορικό καθεστώς. Στην αρχή μας είπε πως θα έκανε την Ελλάδα δυνατή χώρα και πως θα παίρναμε πίσω τα χαμένα μας εδάφη, τη χαμένη μας αξιοπρέπεια. Πώς μπόρεσαν να τον πιστέψουν; Δεν εμπιστεύεσαι άνθρωπο που παίρνει την εξουσία με το ζόρι. Μετά κατάλαβαν ποιος πραγματικά ήταν. Βέβαια ήταν αργά. Οι περισσότεροι ήδη πέθαναν. Όσοι δεν πέθαναν έχουν παρατήσει την προσπάθεια. Ελπίζω σε ένα καλύτερο μέλλον...

Αναστάσης Διρούλης

και της Παυλίνης Ακριτίδου

Όνομα: Νικήτας Αργυρίου

Ημερομηνία: 14 Μαρτίου 2050

Καταγραφή νούμερο 17,

Ξύπνησα νωρίς σήμερα, πριν ζεστάνει ο ήλιος τα φωτοβολταϊκά στις ταράτσες. Ο καφές είχε γεύση μεταλλική. Ίσως από το φίλτρο ή ίσως από τις σκέψεις μου. Στο ραδιόφωνο, η πρωινή σύνοψη ειδήσεων ήταν «εξατομικευμένη», όπως πάντα. Έκλεισα τον ήχο. Προτίμησα το θρόισμα των δέντρων στο μπαλκόνι, όσων από αυτά είχαν απομείνει. Τουλάχιστον αυτά δεν προσποιούνται. Ως ιστορικός, καταγράφω όχι μόνο γεγονότα, αλλά και τον αέρα της εποχής. Και ο αέρας μας, από το 2020 ως το 2035, μύριζε παραπληροφόρηση. Δεν ήταν ψέμα με την παλιά έννοια. Ήταν θόρυβος. Αλγόριθμοι που έμαθαν να μας χαϊδεύουν τα αυτιά, πλατφόρμες που ενθάρρυναν την αγανάκτηση, «αλήθειες» κομμένες και ραμμένες στο μέτρο του κάθε χρήστη. Έτσι ελέγχεται η κοινή σκέψη: όχι με φίμωση, αλλά με υπερπροσφορά. Θυμάμαι να περπατάω στη γειτονιά, να αγοράζω ψωμί, και ο φούρναρης να επαναλαμβάνει λέξεις-κλειδιά από χθεσινό trend. Δεν έφταιγε. Κανείς δεν φταίει από μόνος του, είναι συλλογικό. Κάποτε πίστεψα πως η απόσταση με προστάτευε. Διάβαζα, κατέγραφα, αλλά δεν παρενέβαινα. Άφηνα τις ερωτήσεις για αργότερα, σαν να ήταν πολυτέλεια. Τότε δεν το έβλεπα: η σιωπή μου δεν ήταν ουδετερότητα. Ήταν συμμετοχή. Αλλά τώρα είναι αλλιώς. Τώρα ρωτάω, ακόμη κι όταν κουράζομαι. Ακόμη κι όταν η απάντηση δεν με βολεύει. Δεν με σώζει αυτό, αλλά με κρατά ξύπνιο. Και προς το παρόν, αυτό αρκεί. Τώρα, το 2050, έχουμε θεσμούς διαφάνειας και ψηφιακή παιδεία. Αλλά η μνήμη χρειάζεται φροντίδα. Γι' αυτό γράφω.

Αν κάποιος διαβάσει αυτο το ημερολόγιο στο μέλλον, να θυμάται: η ελευθερία της σκέψης δεν χάνεται με μια απόφαση. Χάνεται σιγά σιγά, όταν συνηθίζεις να μην ρωτάς ποιος μιλάει και γιατί...

Ζωγραφιά της
Κατερίνας Αγγίσταη

Βιβλιο...προτάσεις:

Τίγκρε: Με τα χέρια γυμνά

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ

της Βάσιας Μαριά και της Ελίζας Μπούκη

Το «**Τίγκρε**» είναι ένα σύγχρονο ελληνικό μυθιστόρημα και αποτέλεσε ένα από τα βιβλία της λέσχης ανάγνωσης του σχολείου μας. Πρόκειται για ένα έργο που, αν και απευθύνεται σε εφήβους, καταφέρνει να αγγίξει με ωριμότητα σκληρά παγκόσμια ζητήματα.

Η ιστορία μας μεταφέρει στις φαβέλες της Βραζιλίας, εκεί όπου ο νόμος της ζούγκλας συναντά την καθημερινότητα των παιδιών της κατώτερης κοινωνικής τάξης. Ο πρωταγωνιστής, ο Τίγκρε, είναι ένα αγόρι που παλεύει να διατηρήσει την αθωότητά του και τα όνειρά του σε ένα περιβάλλον απόλυτης φτώχειας, βίας και κοινωνικού αποκλεισμού. Χωρίς πρόσβαση σε βασικά κοινωνικά αγαθά, τα παιδιά αυτά καλούνται να «ενταχθούν» σε μια κοινωνία που συχνά τα αγνοεί ή τα υποτιμά.

Η πλοκή του βιβλίου αναδεικνύει αξίες που αποτελούν τα θεμέλια μιας δίκαιης κοινωνίας: Μέσα στην εξαθλίωση, ο Τίγκρε και οι φίλοι του δημιουργούν ένα άτυπο δίκτυο αλληλεγγύης, αρνούνται να μείνουν «αόρατοι». Η ανάγνωση του βιβλίου μας έκανε να προβληματιστούμε για την τύχη παιδιών της ηλικίας μας που ζουν σε διαφορετικές γωνιές του κόσμου. Η συνειδητοποίηση των ανισοτήτων είναι το πρώτο βήμα για έναν πολίτη που θέλει να αλλάξει τον κόσμο.

Οι χαρακτήρες του Παναγιωτάκη είναι πολυδιάστατοι και καθόλου βαρετοί. Η γραφή του είναι σκληρή αναδεικνύοντας τη δύναμη της ανθρώπινης θέλησης. Ως λέσχη ανάγνωσης, μας απασχόλησε ιδιαίτερα το γεγονός ότι η ιστορία απεικονίζει μια ωμή πραγματικότητα. Παρά την απαισιοδοξία που μπορεί να προκαλέσει η διαπίστωση ότι οι κοινωνικές ανισότητες και η παγκόσμια οικονομική κρίση είναι βαθιά ριζωμένες, το βιβλίο προσφέρει μια ακτίνα φωτός. Μας διδάσκει να είμαστε ευγνώμονες για όσα θεωρούμε δεδομένα, αλλά κυρίως να μην σταματάμε ποτέ να ονειρευόμαστε και να αγωνιζόμαστε «με τα χέρια γυμνά».

“Θα το προτείναμε ανεπιφύλακτα, καθώς τα θέματα που θίγει, η φτώχεια, η φιλία και η αναζήτηση ταυτότητας, είναι πανανθρώπινα. Είναι ένα βιβλίο που δεν το διαβάζεις απλώς, αλλά το βιώνεις.”

Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΑΛΚΗ ΖΕΗ

της Δήμητρας Μωραϊτίδου

Η «**Κωνσταντίνα και οι αράχνες της**» είναι και αυτό βιβλίο που διαβάσαμε στη λέσχη ανάγνωσης. Αφηγείται την ιστορία της έφηβης Κωνσταντίνας που, μετά το διαζύγιο των γονιών της στη Γερμανία, αναγκάζεται να έρθει στην Ελλάδα και να ζήσει με τη γιαγιά της, βυθισμένη στην απόγνωση, μέχρι που ένας φίλος της την οδηγεί στη χρήση ναρκωτικών, ένα σκοτεινό μονοπάτι απ' όπου μόνο η δική της απόφαση μπορεί να την απελευθερώσει. Το βιβλίο θίγει με ρεαλισμό θέματα της εφηβείας, όπως το διαζύγιο και οι επιπτώσεις του στα παιδιά, η ανασφάλεια, η ανάγκη για αγάπη και κατανόηση και η διαμόρφωση της ταυτότητας.

Οι «αράχνες» του τίτλου δεν είναι πραγματικές, αλλά συμβολίζουν τους φόβους, τις σκέψεις και τα συναισθήματα που παγιδεύουν την πρωταγωνίστρια, όπως οι τύψεις, η ζήλια και η δυσκολία επικοινωνίας με τους μεγάλους. Μέσα από τις σχέσεις της με τους φίλους της, τη μητέρα και τον πατέρα της, αλλά και μέσα από τις προσωπικές της αναζητήσεις, η Κωνσταντίνα προσπαθεί να βρει τη δύναμη να «καθαρίσει» αυτές τις αράχνες.

Η ιστορία της Κωνσταντίνας μας υπενθυμίζει ότι ο ενεργός πολίτης ξεκινά πρώτα από τον εαυτό μας: είναι κάποιος που έχει το σθένος να αντιμετωπίσει τις προσωπικές του σκίες και να πάρει την ευθύνη της ζωής του, κατανοώντας ότι η αλλαγή στην κοινωνία προϋποθέτει άτομα που διεκδικούν την ελευθερία και την καθαρότητα της σκέψης τους.

Πρόκειται για ένα βιβλίο που αξίζει να διαβάσει κάθε έφηβος, καθώς μιλά με ειλικρίνεια για τις δυσκολίες της ηλικίας μας, προσφέροντας όχι εύκολες λύσεις, αλλά την ελπίδα ότι όσο βαθιά κι αν είναι η παγίδα των "αραχνών", η δύναμη της θέλησης και η σωστή στήριξη μπορούν πάντα να μας οδηγήσουν στο φως.

“Η ιστορία της Κωνσταντίνας μας υπενθυμίζει ότι ο ενεργός πολίτης ξεκινά πρώτα από τον εαυτό μας.”

Πάμε Σινεμά:

Δύο ταινίες για την ευθύνη της επιλογής και τη δύναμη της προσφοράς

του Νίκου Θεοδωρίδη

American History X (1998)

Μια ταινία για το μίσος και τη μεταμόρφωση:

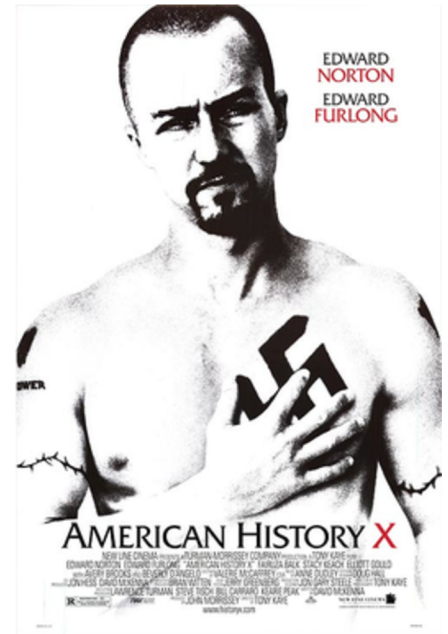
Η ταινία **American History X** (ελληνικός τίτλος: **Μαθήματα αμερικανικής ιστορίας**) είναι μια δυνατή ιστορία που μιλάει για τον ρατσισμό αλλά και την εσωτερική αλλαγή. Κυκλοφόρησε το 1998 και τη σκηνοθέτησε ο Tony Kaye. Ο πρωταγωνιστής είναι ο Ντέρεκ Βινιάρντ, ένας νεαρός που μπλέκεται σε ομάδες νεοναζι και γεμίζει τη ζωή του με βία και μίσος εναντίον των μαύρων.

Όταν ο Ντέρεκ μπαίνει στη φυλακή για ένα σοβαρό έγκλημα, που έχει σχέση με την ιδεολογία του, αρχίζει να βλέπει τη ζωή αλλιώς. Εκεί γνωρίζει ανθρώπους που τον κάνουν να αμφισβητήσει αυτά που πίστευε. Μετά την αποφυλάκισή του, προσπαθεί να σώσει τον μικρότερο αδελφό του, τον Ντάνι, από το να κάνει τα ίδια λάθη.

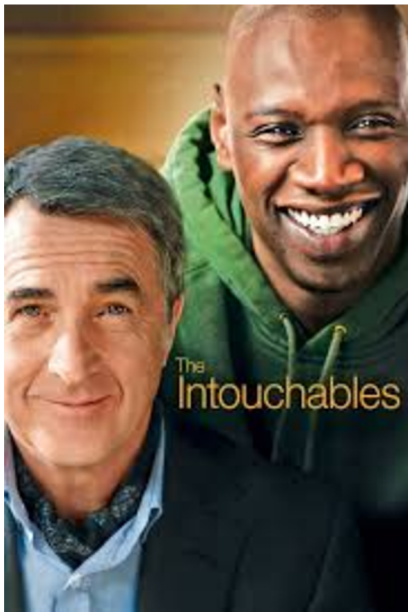
Η ταινία δείχνει με πολύ ρεαλιστικό τρόπο πόσο εύκολα μπορεί κάποιος να παρασυρθεί στο μίσος και πόσο δύσκολο είναι να ξεφύγει από την οργή του. Μέσα από σκηνές σε ασπρόμαυρο και δυνατές ερμηνείες, βλέπουμε πώς ο άνθρωπος μπορεί να αλλάξει αν πραγματικά το θελήσει.

Το American History X δεν παρουσιάζει εύκολες λύσεις, αλλά δίνει σε όλους μια δυνατή υπενθύμιση πως το μίσος δεν γεννιέται – μαθαίνεται. Το τέλος της ταινίας είναι πολύ συγκινητικό και μας κάνει να σκεφτούμε πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει κατανόηση και ισότητα ανάμεσα στους ανθρώπους.

Η μεταμόρφωση του Ντέρεκ μας υπενθυμίζει ότι ο ενεργός πολίτης δεν γεννιέται, αλλά διαμορφώνεται μέσα από την κριτική σκέψη και το θάρρος να αμφισβητήσει κανείς το μίσος που διδάχθηκε. Η ταινία αποτελεί ένα σκληρό αλλά αναγκαίο μάθημα για το πώς η ατομική ευθύνη και η ενσυναίσθηση είναι τα μόνα όπλα που μπορούν να σπάσουν τον κύκλο της βίας στην κοινωνία μας. Είναι μια ταινία που σε κάνει να σκεφτείς βαθιά και που αξίζει να τη δεις κανείς!

“Μας δείχνει ότι η αλλαγή είναι δύσκολη και ότι οι συνέπειες του ρατσισμού είναι βαριές”

The Intouchables (2011)

Η ταινία **The Intouchables** (ελληνικός τίτλος: **Οι Άθικτοι**) είναι μια δραματική κωμωδία των Éric Toledano και Olivier Nakache, η οποία βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα. Με πρωταγωνιστές τους François Cluzet και Omar Sy, η ταινία κατάφερε να αποδείξει ότι ο κινηματογράφος μπορεί να διδάξει κοινωνικές αξίες με τον πιο ευχάριστο τρόπο.

Η ιστορία περιστρέφεται γύρω από τον Φιλίπ, έναν πολυεκατομμυριούχο αριστοκράτη που μένει τετραπληγικός μετά από ένα ατύχημα με αλεξίπτωτο πλαιγιάς. Αναζητώντας νοσηλεύτη, προσλαμβάνει τον Ντρις, έναν νεαρό από τις υποβαθμισμένες γειτονιές του Παρισιού, που μόλις αποφυλακίστηκε και αναζητά δουλειά μόνο για τα τυπικά. Αν και οι κόσμοι τους είναι εκ διαμέτρου αντίθετοι, από τη μία η κλασική μουσική και η πειθαρχία, από την άλλη η soul και ο αυθορμητισμός, μια βαθιά φιλία γεννιέται. Ο Ντρις αρνείται να λυπηθεί τον Φιλίπ, αντιμετωπίζοντάς τον ως ίσο, και αυτό είναι που βοηθά τον ηλικιωμένο άνδρα να ξαναβρεί τη χαρά της ζωής.

Ο Ντρις, παρότι προέρχεται από ένα περιβάλλον κοινωνικού αποκλεισμού, αποδεικνύει ότι η συμμετοχή στα κοινά και η προσφορά δεν απαιτούν τίτλους, αλλά ενσυναίσθηση. Δεν βλέπει την αναπηρία του Φιλίπ ως εμπόδιο ή ως λόγο οίκτου, αλλά ως μια ιδιαιτερότητα που απαιτεί προσαρμογή και όχι απομόνωση.

Σκηνοθετικά, η ταινία ισορροπεί τέλεια ανάμεσα στο γέλιο και τη συγκίνηση. Η χημεία των δύο ηθοποιών είναι το «κλειδί» της επιτυχίας: ο Omar Sy εκπέμπει μια ασταμάτητη ενέργεια, ενώ ο François Cluzet καθηλώνει τον θεατή χρησιμοποιώντας μόνο τις εκφράσεις του προσώπου του. Το «The Intouchables» είναι μια ταινία αισιόδοξη, γεμάτη φως και αλήθεια. Την προτείνω ανεπιφύλακτα σε μαθητές και καθηγητές, καθώς είναι ένα σπουδαίο μάθημα ανθρωπιάς που θα σας μείνει αξέχαστο.

“Μια ιστορία φιλίας και ένα μάθημα για το τι σημαίνει ενεργός πολίτης στην πράξη.”

Μια βιωματική δια-δραστική «ανακαλυπτική» παράσταση για μαθητές Γυμνασίου & Λυκείου

Πώς μπορούν να σχετίζονται ιστορικά πρόσωπα με τις αναζητήσεις των εφήβων σήμερα; Τι κοινό μπορεί να έχει ένας έφηβος σήμερα με τον Άγιο Δημήτριο; Τι μπορεί να διδάξει ο Μ. Κωνσταντίνος στους εφήβους για την σύγκρουση με τους γονείς; Ο μύθος της Θεσσαλονίκης, τι μας διδάσκει για τις σχέσεις των δύο φύλων;

Κριτική Παράστασης: «Υπάρχω στην ιστορία»

γράφουν η Ελένη Νασίκα και η Μαρία Τερζοπούλου

Με αφορμή τις δράσεις του ενεργού πολίτη σχετικά με την τοπική ιστορία, οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β΄ Γυμνασίου είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε στις 22 Δεκεμβρίου τη βιωματική και ανακαλυπτική παράσταση «Υπάρχω στην Ιστορία». Πρόκειται για μια διαδραστική παραγωγή με σκοπό να φέρει τους εφήβους σε επαφή με το παρελθόν της Θεσσαλονίκης με έναν τρόπο συμμετοχικό.

Πριν από την έναρξη της κανονικής ροής, ένας ηθοποιός μας εισήγαγε στο κλίμα του έργου. Μέσα από μια σύντομη αλλά περιεκτική συζήτηση, μας προετοίμασε για το περιεχόμενο της παράστασης και μας έδωσε πολύτιμες πληροφορίες για την τοπική ιστορία, συνδέοντας το χθες με το σήμερα. Στη σκηνή ανέβηκαν συνολικά τρεις ηθοποιοί (δύο άνδρες και μία γυναίκα), υποδυόμενοι εμβληματικές μορφές: τον **Μέγα Αλέξανδρο**, τον **Άγιο Δημήτριο** και τη **Θεσσαλονίκη**. Με μοναδικό ενδυματολογικό στοιχείο έναν βελούδινο μανδύα, οι καθηλωτικές ερμηνείες τους μας βοήθησαν να κατανοήσουμε την ιστορία με τρόπο διασκεδαστικό και άμεσο, μακριά από τη στείρα αποστήθιση των βιβλίων.

Το δεύτερο σκέλος ήταν διαφορετικό και άκρως διαδραστικό. Ως κοινό, είχαμε τη δυνατότητα να παρέμβουμε στην πλοκή. Ο πρώτος ηθοποιός επανήλθε στη σκηνή θέτοντας ερωτήματα για την καθημερινότητά μας. Οι απαντήσεις των μαθητών αξιοποιούνταν επιτόπου από τους άλλους ηθοποιούς. Για παράδειγμα, δραματοποιήθηκαν συγκρούσεις που συμβαίνουν στο σχολικό περιβάλλον και, με τη δική μας καθοδήγηση, οι ηθοποιοί «ξαναέπαιζαν» τις σκηνές διορθώνοντας τη συμπεριφορά τους για να αποφευχθεί η σύγκρουση.

Στη συνέχεια, η δράση εστιάστηκε πάλι στην ιστορία. Μαθητές ανέβηκαν στη σκηνή και συμμετείχαν σε ένα παιχνίδι, όπου οι τρεις ηθοποιοί εκπροσωπούσαν τρεις περιόδους: την **Αρχαιότητα**, το **Βυζάντιο** και τη **Νεότερη Εποχή**. Το αποτέλεσμα ήταν εξαιρετικά κωμικό και εκπαιδευτικό. Η παράσταση έκλεισε με μια ομαδική δραστηριότητα, όπου κοινό και ηθοποιοί συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν προτάσεις-λεζάντες για τη ζωή ιστορικών προσώπων, προκαλώντας γέλιο αλλά και προβληματισμό.

Το «Υπάρχω στην Ιστορία» δεν είναι μια απλή παράσταση, αλλά μια βιωματική εμπειρία που θίγει ζητήματα όπως η **στοχοπροσήλωση**, η **διαχείριση συγκρούσεων**, τα **ζητήματα φύλου** και το **bullying**. Με ταλαντούχους ηθοποιούς και ουσιαστικά μηνύματα, την προτείνουμε ανεπιφύλακτα σε κάθε έφηβο και εκπαιδευτικό!

Μέσα από τη διαδραστική ανασύνθεση της ιστορίας, η παράσταση μας απέδειξε ότι ο ενεργός πολίτης δεν γνωρίζει απλώς το παρελθόν του τόπου του, αλλά αναλαμβάνει την ευθύνη να "ξαναγράψει" το παρόν, παρεμβαίνοντας ενεργά στις συγκρούσεις της καθημερινότητας. Συμμετέχοντας στη σκηνική δράση, καταλάβαμε πως η δημοκρατία και η συνύπαρξη απαιτούν την ίδια ετοιμότητα που δείξαμε στη σκηνή: να παίρνουμε θέση, να διορθώνουμε λάθος συμπεριφορές και να γινόμαστε εμείς οι σκηνοθέτες μιας πιο δίκαιης κοινωνικής πραγματικότητας.

Στοιχεία Παραγωγής:

Συνεργασία: ΠΜΣ «Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Υγεία» (Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ), Κέντρο Επιστήμης Τέχνης και Οικογένειας, Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο και Δήμος Θεσσαλονίκης.

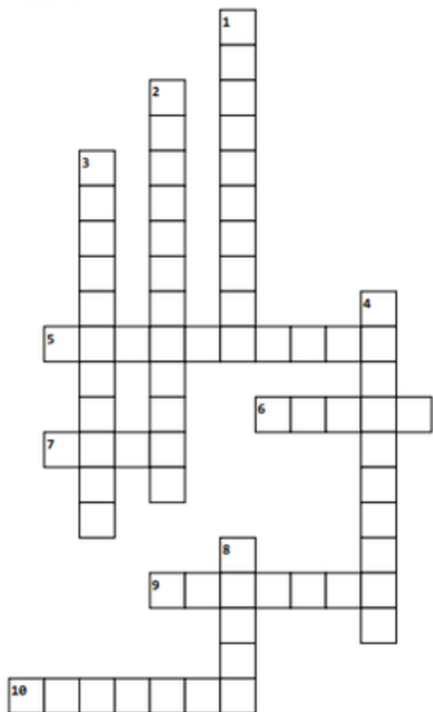
Συντελεστές: Ομάδα «Ταξιδιωτική Παιδαγωγική», Φιλολόγοι, παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, σκηνοθέτες και ηθοποιοί συμπράττουν επί σκηνής για τη σύνδεση της ιστορίας με την ψυχική υγεία.

Tools & Fun: Το σταυρόλεξο και το κρυπτόλεξο του ενεργού πολίτη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΕΡΖΙΔΗΣ

Βρες όσες περισσότερες από τις 15 κρυμμένες λέξεις μπορείς. Όλες έχουν σχέση με το τεύχος του Ενεργού Πολίτη.

Down

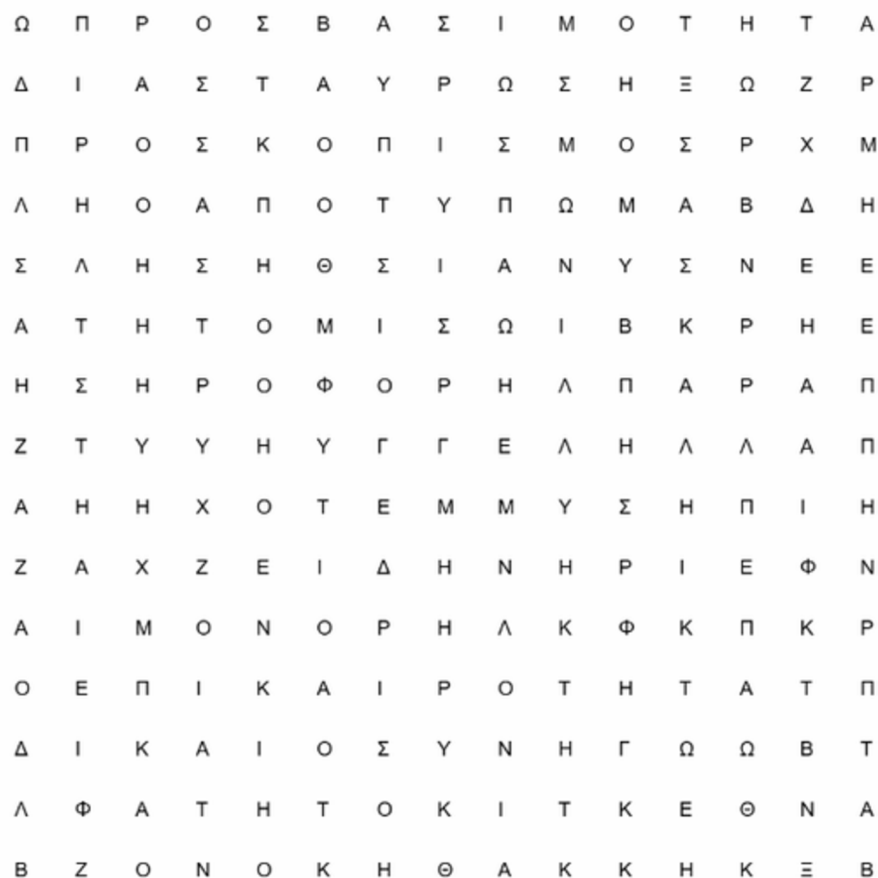
1. ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ
2. ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΛΗΡΩΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΚΑΛΟ
3. ΚΑΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΩΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
4. ΟΤΑΝ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ
8. Η ΕΠΙΣΤΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΤΗΣ

Across

5. ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΡΟΝΤΙΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
6. ΤΟ ΜΠΑΣΤΟΥΝΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΙ ΤΥΦΛΟΙ
7. ΥΓΡΟ ΠΟΥ ΤΟ ΧΡΕΙΑΖΕΣΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΖΗΣΕΙΣ
9. ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΛΕΓΕΤΑΙ FARMER
10. ΤΟ ΑΙ ΚΑΝΕΙ ΜΕΓΑΛΗ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Για σένα που προτιμάς να παίζεις ψηφιακά, σκάνανε από κάτω:

Και αν θέλεις περισσότερα ΠΣΠΘάκια, θα μας βρεις εδώ:

Βρες τις λέξεις

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΕΝΕΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΘΗΚΟΝ
ΕΙΡΗΝΗ ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:
ΜΥΡΤΩ
ΑΣΑΜΠΑΝΟΓΛΟΥ